

Developing and evaluating a comprehensive textbook for teaching Persian to Chinese speakers at the elementary level on the basis of Standard Framework for Teaching Persian Language

Mahinnaz Mirdehghan¹

Corresponding author, Associate Professor, Department of linguistics, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

Reza Mirzaie Barzaki²

Assistant Professor, Department of Chinese Language, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

Marzieh Dehghani³

MA Graduate in Teaching Persian to non-Persian Speakers, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

Abstract

Due to the necessity of specialized materials and textbooks for Teaching Persian for Specific Purposes, developing appropriate educational contents for teaching Persian is an essential matter. The matter has been considered here for teaching Persian to Chinese speakers on the basis of a standard framework and considering the needs of Chinese learners of Persian. Accordingly, at the first phase of the present research Standard Framework for Teaching Persian Language (which specifies grammar, vocabulary and functions for each level) and the International Curriculum for Teaching Chinese Language (which specifies objectives, skills, linguistic knowledge, strategies and cultural competence for each level) were used to develop a comprehensive textbook for Chinese learners of Persian at the elementary level. Standard Framework for Teaching Persian Language consists of 61 grammatical, 104 lexical and 55 functional points at the elementary level, while the International Curriculum for Teaching Chinese Language consists of 36 grammatical, 64 lexical and 53 functional points at this level. The above two sources were examined and their common points in the three areas were selected for the intended textbook which came to a number of: 47 grammatical, 68 lexical and 48 functional points. The textbook adopted an integrated approach which drew on "grammar-translation" and "communicative" approaches and mainly focused on selecting the appropriate grammar, vocabulary and function for elementary level Chinese learners of Persian. The textbook was intended for 120 to 144 hours of instruction. The chosen approach was also in line with cultural and education background in the Chinese context which favors collectivism, socialization for achievement, high acceptance of power and authority and overview of Chinese

¹. Email: m_mirdehghan@sbu.ac.ir

². Email: re_mirzaei@sbu.ac.ir

³. Email: bestbestanly1@gmail.com

traditional education system. These sources of Chinese culture are often claimed to have an important effect on attitudes and behaviors of Chinese learners. Grammar-translation focuses on form with an emphasis on grammar and vocabulary. Communicative approach focuses on function, with use of the language in realistic situations. Either of the above mentioned methods used in isolation is unlikely to function effectively in teaching Persian to Chinese speakers. The study illustrated that an integrated approach can emphasize different aspects of the language that is to be acquired by the Chinese learners and be operative for this community of learners (Zhou & Niu, 2015). The textbook consisted of 12 lessons which included warm up section, main text, vocabulary, grammar, grammar tasks, communicative tasks, speaking tasks, writing tasks, listening tasks and reading comprehension tasks. The lessons focused on both written and spoken forms of standard Persian and were accompanied with Chinese definition for the vocabulary and grammar explanations. The main aim of the current research was to evaluate the prepared materials and to answer the following research questions: 1- To what extent was the structure of the prepared textbook effective from the perspective of teachers who have taught Persian to the Chinese? 2- To what extent was the integrated approach effective from the perspective of teachers who taught Persian to Chinese speakers? In this regard, a 45-item questionnaire was prepared which was given along with the textbook to 36 Persian language instructors who taught at Persian language teaching centers of Shahid Beheshti University, Imam Khomeini International University, Dehkhoda Institute, Allameh University, the School of Foreign Ministry and International Relations as well as Beijing, Shanghai and Xinjiang Universities of Foreign Languages. The results of statistical analyses produced a Cronbach's alpha coefficient of 0.978 which exceeded 0.7 level and showed the effectiveness of the approach and the structure of the prepared textbook. The questionnaire aimed to examine the teaching materials in terms of their approach (3 questions), main subject (5 questions), vocabulary and structure (5 questions), quality of tasks (5 questions), pictures (4 questions), texts (4 questions) and four main skills of listening (6 questions), reading (6 questions), reading (4 questions) and writing (3 questions). At first, the data from the questionnaires were entered into the Excel software and then, SPSS software was used to analyze the normal distribution of the data through the Kolmogorov test. After that, the cumulative frequency of each item was obtained and based on it a histogram was plotted for each curve and was compared with the normal graph. Finally, a sample run test was performed on the data. The results of the statistical analysis illustrated the effectiveness of the approach and the structure of the textbook for Chinese learners of Persian. In addition, the results showed the appropriateness of the level of vocabulary and structure, the quality of tasks, the content and number of pictures, and the flexibility of teaching texts used intuitively in different ways. The research results indicated that the textbook was effective in transferring the Iranian culture, familiarizing the learners with the norms of Iran, and obtaining the necessary communication forms.

Keywords: Standard Framework for Teaching Persian Language; International Curriculum for Teaching Chinese Language; Chinese speakers; elementary level; integrated approach

پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان

(علمی- پژوهشی)

سال هفتم، شماره‌ی دوم (پیاپی ۱۶)، پاییز و زمستان ۱۳۹۷

تدوین و ارزیابی درسنامه‌های جامع آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان در سطح پایه براساس چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی

مهین‌ناز میردهقان^۱

نویسنده مسئول، دانشیار گروه زبان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

رضا میرزایی برزکی^۲

استادیار گروه زبان چینی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

مرضیه دهقانی^۳

دانش آموخته‌ی کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

چکیده

با توجه به ضرورت وجود درسنامه‌های تخصصی برای اهداف خاص برای زبان فارسی، تهیه و تدوین محتوای آموزشی کارآمد برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان علاقمند به یادگیری زبان فارسی در چارچوبی استاندارد و با ساختار و رویکردی متناسب با نیازهای کاربران در پژوهش حاضر مورد توجه قرار گرفته است. بر این اساس، نخست با بهره‌گیری از چارچوب مرجع زبان فارسی و برنامه‌ی درسی بین‌المللی برای آموزش زبان چینی، به تهیه‌ی درسنامه‌های جامع آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان در سطح پایه پرداخته شده است. تهیه درسنامه‌ها بر اساس رویکرد تلفیقی «دستور- ترجمه» و «ارتباطی» و با هدف بررسی ساختار درسنامه‌ی کارآمد برای ۱۲۰ تا ۱۴۴ ساعت آموزش، انجام شده است. هدف از پژوهش حاضر ارزیابی درسنامه‌های تهیه شده است که برای رسیدن به آن پرسش‌های اصلی زیر مورد توجه قرار گرفته‌اند: (۱) ساختار درسنامه‌های تهیه شده تا چه اندازه از منظر مدرسانی که زبان فارسی به چینی‌زبانان تدریس کرده‌اند، کارآمد می‌باشد؟ (۲) رویکرد تلفیقی روش دستور- ترجمه و رویکرد ارتباطی برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان تا چه اندازه از منظر مدرسان کارآمد می‌باشد؟ در این راستا، پرسش‌نامه‌ای ۴۵ گزینه‌ای تهیه و همراه با نمونه‌ی درسنامه در اختیار ۳۶ مدرس قرار گرفت. ارزیابی فوق، متن‌های آموزشی تهیه شده را در حوزه‌های رویکرد، موضوع اصلی، واژگان و ساختار، کیفیت تکالیف، تصاویر، متون آموزشی و مهارت‌های اصلی مورد بررسی قرار داده است. تحلیل آماری نتایج، نمایانگر «کارآمدی رویکرد و ساختار درسنامه برای چینی‌زبانان سطح پایه» و «تأیید درسنامه‌ی تدوین شده»، با تناسب با موضوعات مطرح شده است.

کلیدواژه‌ها: چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی، برنامه‌ی درسی بین‌الملل برای آموزش زبان چینی، چینی‌زبانان، سطح پایه، رویکرد تلفیقی

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۷/۰۶/۱۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۱۲/۲۷

^۱. رایانامه: m_mirdehghan@sbu.ac.ir

^۲. رایانامه: re_mirzaei@sbu.ac.ir

^۳. رایانامه: mar_dehghani@sbu.ac.ir

صص. ۱۶۵-۱۹۴

۱. مقدمه

برنامه‌ریزی در راستای تقویت و گسترش زبان فارسی از اهمیتی شایان توجه برخوردار است. یکی از راه‌های دستیابی به این مهم، گسترش دامنه‌ی آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان است و ایجاد انگیزه برای یادگیری آن با تهیه‌ی محتوای آموزشی مناسب و کاربردی برای آموزش زبان فارسی با تمرکز بر آموزش زبان فارسی برای سخنگویان دیگر زبان‌ها را می‌توان از ملزومات آن دانست. بر اساس این نیاز، در پژوهش حاضر تدوین و ارزیابی درسنامه‌ی جامع آموزشی برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان، هدف اصلی کار قرار گرفته است^۱، که فراوانی بالای چینی‌زبانان فارسی‌آموز در مقایسه با سخنگویان دیگر زبان‌ها در یادگیری فارسی، ضرورت تدوین درسنامه‌های جامع برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان را بیش از پیش آشکار می‌سازد^۲.

تهیه و تدوین محتوای آموزشی کارآمد، باید در چارچوبی استاندارد و با ساختار و رویکردی متناسب با نیازهای زبان‌آموزان مخاطب به انجام رسد. یک چارچوب مرجع، باید بتواند با ارائه‌ی مجموعه‌ای از توصیفات زبانی که با توالی خاصی تنظیم شده‌اند، ترتیب مورد انتظار رشد و پیشرفت زبانی را در طول زمان نشان دهد (O'Loughlin, 2007). این چارچوب همچنین باید ویژگی‌های سطح و دوره‌ی آموزشی مورد نظر (مشمول بر تعیین و توصیف حوزه‌های دستوری، واژگانی و کارکردی) را توصیف نماید.

در رسیدن به اهداف تحقیق در پژوهش حاضر، چارچوب مرجع مورد تأیید وزارت علوم با عنوان «چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان: حوزه‌های دستور، واژه و کارکرد»^۳ (برای سطوح پایه، میانی و پیشرفته) (Mirdehghan et al., 2016)، که خود، با بومی‌سازی چارچوب مرجع اروپا برای آموزش زبان و با گزینش و سطح‌بندی سه حوزه‌ی دستور، واژگان و کارکرد برای زبان فارسی تدوین شده، مورد استفاده قرار گرفته است. این چارچوب به‌عنوان سنجه‌ای علمی در طراحی درسنامه‌های جامع آموزش زبان فارسی برای چینی‌زبانان در سطح پایه به‌منظور آموزش ۵ مهارت اصلی: خواندن، نوشتن، صحبت کردن، گوش کردن و تعامل اجتماعی به فارسی‌آموزان چینی‌زبان به‌کار گرفته شده است.

۱. درسنامه‌های تهیه شده در این تحقیق، درسنامه‌هایی جامع برای آموزش چهار مهارت اصلی در زبان فارسی (که آموزش فرهنگ در طی آن‌ها آورده شده است) به چینی‌زبانان فارسی‌آموز است.

۲. تعداد تقریبی گویشوران زبان چینی حدود ۱ میلیارد و ۱۹۷ میلیون نفر و فراتر از تمامی گویشوران دیگر زبان‌ها است و از لحاظ آماری تعداد بالایی از متقاضیان یادگیری زبان فارسی را تشکیل می‌دهند.

۳. Persian Framework of Reference

این مهم همراه با بررسی مؤلفه‌های آموزش بین‌المللی زبان چینی در «برنامه‌ی درسی بین‌المللی برای آموزش زبان چینی»^۱ (دگان) و به‌منظور دستیابی به رویکردی که برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان دستیابی به مناسب‌ترین ساماندهی را به همراه داشته باشد، به انجام می‌رسد.

در این خصوص از آنجایی که مخاطبان هدف، فارسی‌آموزان چینی‌زبانان هستند، درسنامه‌ها باید براساس نیاز آن‌ها باشد و تحقیق انجام شده همراستا با جو و نیو (Zhou and Niu, 2015)، رویکرد تلفیقی روش دستور-ترجمه و رویکرد ارتباطی را برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان دنبال کرده است.

بر این اساس، حوزه‌های «دستوری»، «واژگانی» و «کارکردی» درسنامه‌ها بر اساس همپوشانی «چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی» و «برنامه‌ی درسی بین‌الملل برای آموزش زبان چینی» گزینش شده‌اند، که در بخش ۴-۲ در مقاله به تفصیل به آن پرداخته می‌شود.

بدین منظور در پژوهش حاضر به تهیه و تدوین ۱۲ درسنامه‌ی جامع (چهار مهارتی) بر اساس رویکرد تلفیقی «دستور- ترجمه» و «ارتباطی» برای ۱۲۰ تا ۱۴۴ ساعت آموزش زبان فارسی در سطح پایه به فارسی‌آموزان چینی‌زبان پرداخته شده است.^۳ به دنبال آن در راستای بررسی میزان کارآمدی ساختار این درسنامه‌ها از منظر مدرسان برای جامعه‌ی هدف و نیز بررسی کارآمدی رویکرد تلفیقی به‌کار رفته، پرسش‌نامه‌ی ۴۵ گزینه‌ای تهیه و همراه با نمونه‌ی درس‌نامه در اختیار ۳۶ مدرس آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان در دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، مؤسسه دهخدا، دانشگاه علامه، دانشکده‌ی روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه و دانشگاه مطالعات زبان‌های خارجی پکن، شانگهای و سین جیانگ قرار گرفت.

در رسیدن به اهداف تحقیق ۲ پرسش اصلی زیر مورد بررسی قرار گرفته‌اند:

(۱) ساختار درسنامه‌های تهیه شده تا چه اندازه از منظر مدرسانی که زبان فارسی به چینی‌زبانان تدریس کرده‌اند، کارآمد می‌باشد؟

(۲) رویکرد تلفیقی روش دستور- ترجمه و رویکرد ارتباطی برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان تا چه اندازه از منظر مدرسان کارآمد می‌باشد؟

1. International Curriculum for Chinese Language Education

۲. گزینش حوزه‌های نهایی و مشترک برای واژگان: از ۱۰۴ حوزه‌ی واژگانی سطح پایه‌ی چارچوب مرجع فارسی و ۶۴ حوزه‌ی واژگانی دگان، ۶۸ حوزه به‌صورت نهایی برای واژگان گزینش شده است. / گزینش حوزه‌های نهایی و مشترک برای دستور: از ۶۱ حوزه‌ی دستوری سطح پایه‌ی چارچوب مرجع فارسی و ۳۶ حوزه‌ی دستوری دگان، ۴۷ حوزه به‌صورت نهایی برای دستور گزینش شده است. / گزینش حوزه‌های نهایی و مشترک برای کارکرد: از ۵۵ حوزه‌ی کارکردی سطح پایه‌ی چارچوب مرجع فارسی و ۵۳ حوزه‌ی کارکردی دگان، ۴۸ حوزه به‌صورت نهایی برای کارکرد گزینش شده است.

۳. با توجه به محدودیت ابعاد مقاله در اینجا درسنامه‌ها آورده نشده است (برای اطلاعات بیشتر ر.ک. دهقانی، ۱۳۹۷).

۲. چارچوب نظری

از آنجایی که درسنامه‌های پژوهش پیش‌رو بر پایه‌ی «چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان» است و این چارچوب مرجع فارسی بر اساس چارچوب مرجع اروپا^۱ برای آموزش زبان فارسی بومی‌سازی شده است (Mirdehghan et al., 2016)، در ابتدا به معرفی مختصری از چارچوب مرجع اروپا و سپس به معرفی چارچوب مرجع فارسی می‌پردازیم. در ادامه‌ی آن، به حوزه‌های دستوری، واژگانی و کارکردی چارچوب مرجع فارسی در سطح پایه پرداخته می‌شود.

از آنجایی که درسنامه‌ها برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان است، «برنامه‌ی درسی بین‌المللی برای آموزش زبان چینی» (دگان) و روش‌های یادگیری زبان توسط دانش‌آموزان چینی، توضیح داده می‌شود.

۲.۱. چارچوب مرجع اروپا

چارچوب مرجع اروپا توصیفی برای توانایی زبانی است. این چارچوب به شش سطح اصلی تقسیم شده است که از سطح مبتدی تا پیشرفته را دربرمی‌گیرد. سطح A1 و A2 مربوط به سطح مبتدی، سطح B1 و B2 به سطح میانه و سطح C1 و C2 مربوط به سطح پیشرفته است. این چارچوب از نظر زبانی خنثی است و آنچه را زبان‌آموز می‌تواند از نظر مهارت‌های زبانی مختلف مانند صحبت کردن یا خواندن انجام دهند، توصیف می‌کند. همچنین به توانش‌های زبانی مانند دامنه‌ی واژگان زبان‌آموزان و راهبردهای ارتباطی و این که چگونه زبان‌آموزان از منابع در دسترس‌شان برای برقراری ارتباط استفاده می‌کنند، توجه دارد. این چارچوب به‌عنوان ابزار برنامه‌ریزی جهت ارتقاء شفافیت و انسجام در آموزش زبان در نظر گرفته شده است که می‌تواند زبان مشترکی را برای توصیف اشیاء، روش‌ها و ارزیابی آموزش زبان فراهم سازد. از ابتدای انتشار در سال ۲۰۰۱، این چارچوب به ۳۷ زبان ترجمه شده و به‌طور گسترده‌ای در اروپا، قسمت‌هایی از آسیا و آمریکای لاتین منتشر شده است. این سطوح نفوذ زیادی یافته‌اند و بحث‌های زیادی را در زمینه‌های گسترش برنامه‌ی آموزشی، آموزش زبان و مخصوصاً در مسائل مربوط به ارزیابی به وجود آورده‌اند. سطح‌ها از راه مقیاس جهانی و توصیف‌گرهای^۲ گویایی توضیح داده شده‌اند. ارتباط چارچوب فراگیر مرجع اروپا با آموزش زبان این است که اولاً این طرح توصیفی، نقطه‌ی آغازی را برای مرور محتوای برنامه‌ی آموزشی پیشنهاد می‌دهد و ثانیاً سطوح مشترک مرجع چارچوبی را برای قرار گرفتن اهداف برنامه‌ی آموزشی، آزمون ورودی، تعریف طرح‌درس،

1. Common European Framework

2. descriptor

سازماندهی مطالب، آزمون پیشرفت و گواهی مهارت در یک سیستم محلی منسجم تهیه می‌کند که با محتوای مرتبط با توانایی زبانی در دنیای واقعی و برقراری ارتباط آسان متناسب است (North et al., 2011).

۲.۲. چارچوب مرجع فارسی

هدف از طراحی این چارچوب دست یافتن به چارچوبی مشترک و جامع برای آموزش زبان فارسی بوده است تا کسانی که قصد تهیه و تدوین محتوای آموزشی دارند، بتوانند فعالیت‌های خود را مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی در حوزه‌ی آموزش زبان به انجام برسانند. این چارچوب بر اساس چارچوب مرجع اروپا، برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان توسط میردهقان و همکاران بومی‌سازی شده است. یکی از مهم‌ترین مزیت‌های چارچوب مرجع اروپا این است که در خود چارچوب، خصوصیات اختصاصی زبان (قواعد دستوری، واژگان و غیره) مشخص نشده است و کاربران می‌توانند آن را برای زبان خود و بافت آموزشی مورد نظرشان بومی‌سازی کنند و این نکته‌ای است که در هنگام طراحی چارچوب زبان فارسی نیز به دقت مورد توجه بوده است. یکی از مهم‌ترین راه‌های بومی‌سازی چارچوب مرجع، تولید توصیف‌گرهای سطوح زبانی اختصاصی برای هر زبان است. بنابراین چارچوب مرجع به‌عنوان منبعی موفق، تجربه شده و جهانی، مبنای تولید چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی قرار گرفت و با استفاده از قابلیت‌ها و انعطاف‌پذیری آن تلاش شد تا چارچوب فوق برای زبان فارسی بومی‌سازی شده و قالب جدید و متناسب برای ارائه‌ی محتوای زبان فارسی فراهم گردد (Mirdehghan et al., 2016, p.13).

مبنای این چارچوب رویکرد کنش‌محور و ارتباطی است و برآمده از تجربه‌ی سال‌های متمادی تدریس زبان فارسی توسط جمع‌کثیری از اساتید و مبتنی بر نیازها و علایق زبان‌آموزان است (Mirdehghan et al., 2016, p.12).

امکان گسترش تعداد سطوح و گسترش زیرسطح‌ها با توجه به ساختار باز و منعطف چارچوب و بنابر متغیرهایی چون طول دوره‌ی آموزش، مجموع ساعات آموزش، نوع دوره‌ی آموزش و اهداف آن یا نیازهای زبان‌آموزان وجود دارد (Mirdehghan et al., 2016, p. XI).

کتاب چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، در سه حوزه‌ی اصلی آموزش زبان فارسی به مدرسان، مؤلفان کتاب‌های درسی و آموزشی و درسنامه‌ها و همچنین برنامه‌ریزان دوره‌های آموزشی کمک می‌کند تا از میان حوزه‌های جمع‌آوری و سطح‌بندی شده بنابر نیازهای مجموعه‌ی زبان‌آموزان، هدف خود را گزینش نموده و بر آن اساس به تولید محتوا بپردازند. در حوزه‌ی دستور زبان فارسی، در مجموع ۱۱۹ نکته در سطح پایه، میانی و پیشرفته دسته‌بندی شده‌اند که ۶۱ حوزه‌ی آن مربوط به سطح پایه است؛ در حوزه‌های واژه‌های زبان فارسی، در مجموع ۲۷۸ حوزه‌ی واژگانی در سه سطح پایه، میانی و پیشرفته جای گرفته‌اند که ۱۰۴ حوزه‌ی آن مربوط به سطح پایه است؛ در حوزه‌ی کارکردها و موقعیت‌ها، در مجموع ۱۸۴ حوزه و موقعیت

در سه سطح پایه، میانی و پیشرفته قرار گرفته‌اند که ۵۵ حوزه‌ی آن مربوط به سطح پایه است (Mirdehghan et al., 2016, p. XII).

۲.۳. برنامه‌ی درسی بین‌المللی برای آموزش زبان چینی (دگان)

برنامه‌ی درسی بین‌المللی برای آموزش زبان چینی، دگان نامیده می‌شود. این برنامه‌ی درسی شامل ۵ مرحله می‌باشد که مرحله‌ی ۱ و ۲ دگان به سطح مبتدی اختصاص دارد. یک مورد از کارکرد این برنامه برای آموزش زبان چینی به غیرچینی‌زبانان می‌باشد و از آنجایی که این برنامه، میان‌فرهنگی می‌باشد، برای آموزش زبان خارجی به چینی‌زبانان نیز، مورد استفاده قرار گرفته است. مؤلفه‌های آموزش بین‌المللی زبان چینی عبارتند از: دانش زبانی، مهارت زبانی، راهبردها و آگاهی فرهنگی. در مورد کاربران هدف دگان باید گفت، دگان بدون نظر در گرفتن پیشینه‌ی زبانی کاربران، همان‌طور که برای مربیان بین‌المللی آموزش زبان چینی طراحی شده، برای یادگیرندگان زبان چینی از پیش دبستانی تا بزرگسال و در مدرسه یا در جامعه نیز مناسب است (Taghiyan, 2009, p.V-VI).

حوزه‌ی واژگانی مرحله‌ی اول و دوم دگان شامل ۶۴ حوزه است، حوزه‌ی دستوری مرحله‌ی اول و دوم دگان شامل ۳۶ حوزه است و حوزه‌ی کارکردی مرحله‌ی اول و دوم دگان شامل ۵۳ حوزه است (Taghiyan, 2009).

۲.۴. روش‌های یادگیری زبان توسط دانش‌آموزان چینی (از جنبه‌های فرهنگی و آموزش)

رائو (Rao, 2006: 491) به بررسی کاربردهای روش‌های یادگیری زبان توسط دانش‌آموزان چینی می‌پردازد و سپس با توجه به دیدگاه‌های فرهنگی و آموزشی نتیجه‌گیری می‌کند که: «روش‌های یادگیری می‌توانند به سه عامل مرتبط با پیش‌زمینه‌ی فرهنگی و آموزشی آن‌ها ربط پیدا کند که شامل: اعتقادات و ارزش‌های فرهنگی، الگوی سنتی آموزش در چین و زبان دوم (نحوه‌ی آموزش زبان دوم) می‌باشد». همچنین جو و نیو (Zhou and Niu, 2015) با مروری بر اعتقادات و ارزش‌های فرهنگی در چین ادعان داشته‌اند که چین جامعه‌ای وابسته-محور و معلم-محور است و معلم در کلاس تنها منبع دانش محسوب می‌شود که این به علت نگرش مردم نسبت به قدرت و مقام می‌باشد.^۱ آنان (Ibid) با توجه به مرور کوتاهی در مورد آموزش سنتی در چین دریافتند که دانش‌آموزان چینی بیشتر به فعالیت‌های کلاسی معلم-محور عادت کرده‌اند تا فعالیت‌های دانش‌آموز-محور. تمایل دانش‌آموزان چینی بیشتر تأکید بر دقت، تکرار، حفظ کردن و خواندن متن‌های پیچیده است. فشار و ماهیت سیستم آزمون سنتی چین و الگوی آموزشی آن در حقیقت راه و روش یادگیری

^۱ این نکته با توجه به نیازسنجی، مصاحبه با مدرسان و نیز بررسی و تحلیل پژوهش‌های به‌روز در زمینه‌ی روش‌های یادگیری زبان دوم توسط چینی‌زبانان، در دهقانی (Dehghani, 2018) مورد تأیید قرار گرفته و در تدوین درسنامه‌ها به‌کار بسته شده است.

زبان انگلیسی را به دانش‌آموزان یاد داده است. بنابراین، آن‌ها معمولاً از روش‌های یادگیری‌ای استفاده می‌کنند که بتواند آن‌ها را برای امتحانات ساختار-محور و مجزای انگلیسی آماده نماید. به‌طور مشابه، الگوی سیستم سنتی آموزشی چینی و روش‌های تدریس در حقیقت به‌کارگیری راهبردهای یادگیری مربوط به قوانین دستوری و جزئیات زبان‌شناسی، تکرار و مرور را پرورش داده است، اما هم‌زمان نتوانست فرصت کافی را برای دانش‌آموزان فراهم کند تا از راهبردهای اجتماعی و روش‌هایی استفاده کنند که منجر به پیشرفت مهارت‌های ارتباطی می‌گشت. تمرکز روش دستور-ترجمه بر روی دستور زبان و واژگان است و تمرکز آموزش ارتباطی زبان بر روی کارکرد و استفاده از آن زبان در شرایط واقعی است. در واقع هرکدام از این روش‌ها اگر به تنهایی برای آموزش زبان به چینی‌زبانان استفاده شود، به‌طور کامل مؤثر نخواهد بود، بلکه باید تلفیقی از روش دستور-ترجمه و آموزش ارتباطی زبان اتخاذ شود.^۱ بدین شکل، این دو روش یکدیگر را کامل می‌کنند و جنبه‌های متفاوت زبانی را نشان می‌دهند (Zhou, & Niu, 2015).

۳. پیشینه‌ی پژوهش

در این بخش به مروری بر پیشینه‌ی تحقیق پرداخته شده و آثار مورد بررسی و مرتبط در آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان در پنج قسمت به شرح زیر آورده شده است:

- ۱) کتاب‌های نوشته شده به وسیله‌ی ایرانیان (چهار مهارتی/ تک مهارتی)
 - ۲) کتاب‌های نوشته شده به وسیله‌ی غیرایرانیان (به‌وسیله‌ی غیرچینی‌زبانان/ به‌وسیله‌ی چینی‌زبانان)
 - ۳) پایان‌نامه‌ها
 - ۴) مقاله‌ها
 - ۵) دانشگاه‌ها و مراکز آموزش زبان و ادبیات فارسی در کشور چین
- با توجه به محدودیت ابعاد مقاله موارد مذکور در قالب ۵ جدول آورده شده و در هر جدول نام نویسنده(گان)، سال انتشار و عنوان آثار بررسی شده ارائه شده است (به دلیل اهمیت موضوع، در جدول مربوط به کتاب‌های نوشته شده به وسیله‌ی چینی‌زبانان (بخش ۳-۲-۲) ستونی برای ارائه توضیحی مختصر برای هر اثر آورده شده است.

^۱ این تحقیق‌ها نمایانگر آن است که لحاظ نمودن روش دستور-ترجمه برای آموزش زبان به چینی‌زبانان با توجه به نظام آموزشی حاکم در آنان در حال حاضر امری اجتناب‌ناپذیر است؛ البته در رفع نواقص آن برای آموزش زبان فارسی ضمن کاربرد رویکرد رایج برای آموزش زبان در نظام آموزشی چین و به‌منظور کاربردی کردن آموزش زبان فارسی برای رسیدن به اهداف تحقیق و نیز کاربرد آن در شرایط واقعی، رویکرد ارتباطی زبان در تدوین درسنامه‌ها در این تحقیق به‌کار برده شده است.

۱.۳. کتاب‌های نوشته شده به وسیله‌ی ایرانیان

۱.۱.۳. چهار مهارتی

عنوان	سال	نام نویسنده
آموزش زبان فارسی	۱۳۶۶	ثمره
دوره‌ی آموزش زبان فارسی	۱۳۷۷	ضرغامیان
زبان فارسی	۱۳۷۸	صفارمقدم
فارسی بیاموزیم	۱۳۸۰	ذوالفقاری و همکاران
فارسی آسان	۱۳۸۵	پازارگادی
سلام فارسی	۱۳۹۴	صفری
چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان	۱۳۹۵	میردهقان و همکاران
پر فا	۱۳۹۷	میردهقان و همکاران

۲.۱.۳. تک مهارتی

عنوان	سال	نام نویسنده
درک مطلب شنیداری ویژه‌ی زبان‌آموزان غیرایرانی	۱۳۸۷	گله داری
دستور کاربردی	۱۳۹۲	جعفری
درک مطلب خواندن	۱۳۹۳	جعفری و همکاران
آموزش کاربردی واژه	۱۳۹۴	احمدی قادر و همکاران
ایرانشناسی	۱۳۹۴ الف	سلطانی و همکاران
لذت خواندن	۱۳۹۴ ب	سلطانی و همکاران

۲.۳. کتاب‌های نوشته شده به وسیله‌ی غیرایرانیان

۱.۲.۳. به وسیله‌ی غیرچینی‌زبانان

عنوان	سال	نام نویسنده
دستور فارسی مقدماتی ^۱	۱۹۶۳	الول ساتن ^۱
دستور زبان فارسی ^۲	۲۰۰۳	جان مک ^۲
دستور زبان فارسی	۲۰۰۳	ای. کی. اس. لمبتون ^۳
درآمدی بر زبان فارسی ^۴	۲۰۰۹	ویلر تکستون ^۴
دوره‌ی زبان فارسی ^۵	۲۰۱۲	دنیلا منئینی ^۵

1. Elwell Sutton
2. Elementary Persian Grammar
3. John Mace
4. Persian Grammar
5. A.K.S Lambton
6. Wheeler Thackston
7. An Introduction to Persian
8. Daniela Meneghini
9. Corso di Lingua Persiana

۳. ۲. ۱. به وسیله‌ی چینی‌زبانان

نام نویسنده	سال	عنوان	توضیحات
لی شیانگ ^۱	۱۹۹۱	فارسی پایه ^۲	برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان از سطح پایه تا پیشرفته، در دو جلد. بر مبنای روش دستور-ترجمه.
لی شیانگ و تنگ خوای جو ^۳	۲۰۰۴	دوره‌ی آموزش زبان فارسی ^۴	درسنامه‌ی آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان از سطح پایه تا پیشرفته و در ۴ جلد
لی شیانگ	۲۰۰۴	۳۰۰ جمله‌ی فارسی ^۵	دارای ۳۰ درس، برای آموزش زبان گفتاری روزمره‌ی فارسی
تنگ خوای جو و زنگ ین شنگ ^۶	۲۰۰۷	مکالمه‌ی زبان فارسی ^۷	دارای گفتگوهای موضوعی پیرامون سفر، برای چینی‌زبانانی که برای کار به ایران سفر می‌کنند
لی جیا ^۸ و همکاران	۲۰۱۲	فارسی را روان صحبت کنید ^۹	دارای مکالمه‌های زبان فارسی در سطح پایه
جاو شیائو لینگ ^{۱۰}	۲۰۱۳	فارسی بیاموزیم با دیدن، شنیدن و گفتن ^{۱۱}	دارای ۲ جلد و مربوط به مهارت شنیداری دانشجویان چینی سال اول کارشناسی زبان و ادبیات فارسی
جاو شیائو لینگ	۲۰۱۴	مطالعات ترجمه فارسی به چینی ^{۱۲}	آموزش زبان فارسی برای دانشجویان چینی سال دوم و سوم زبان و ادبیات فارسی بر مبنای روش دستور-ترجمه
جانگ لی مینگ ^{۱۳}	۲۰۱۶	دستور زبان فارسی ^{۱۴}	دارای یک جلد، به همراه توضیحات دستور زبان فارسی به چینی

۳. ۳. پایان‌نامه‌ها

نام نویسنده	سال	عنوان
زندى	۱۳۹۰	آموزش زبان فارسی به‌عنوان زبان خارجی در سطح A1 در چارچوب فراگیر معیار
نوسوبالیوا	۱۳۹۳	تبیین آموزش زبان فارسی به فرقی‌زبانان در چارچوب فراگیر مرجع اروپا در سطح مبتدی A2
حاجی باقرى	۱۳۹۵	تهیه و تدوین درسنامه‌ی جامع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان بر مبنای چارچوب فراگیر مرجع اروپا در سطح پیشرفته
کریم‌زاده	۱۳۹۵	تهیه و تدوین درسنامه‌ی آموزش زبان فارسی بر مبنای چارچوب مرجع در سطح پایه

1. Li Xiang
2. Bosiyu Jichu Jiaocheng
3. Teng Hui Zhu
4. Bosiyu Jiaocheng
5. Bosiyu Sanbai Ju
6. Zeng Yan Sheng
7. Bosiyu Shiyong Kouyu
8. Li Jia
9. Ling Qidian Qingsong Shuo Bosiyu
10. Zhao Xiao Ling
11. Bosiyu Shi Ting Shuo Jiaocheng
12. Bosiyu Fanyi Jiaocheng
13. Zhang Li Ming
14. Bosiyu Yufa

۳.۴. مقاله‌ها

نام نویسنده	سال	عنوان
میردهقان و زندی	۱۳۸۹	چارچوب معیار فراگیرآموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان: انسجام و شفافیت اهداف، سطوح تدریس و سنجش
صحرائی	۱۳۹۱	چشم‌انداز آموزش زبان فارسی به غیرایرانیان از منظر برنامه‌ریزی درسی
غیاثی‌زارچ و جعفری	۱۳۹۱	نقد کتاب‌های آموزش زبان فارسی به فارسی سطح مقدماتی براساس چارچوب استاندارد جهانی آموزش زبان دوم سطح پایه A1 و A2
میردهقان و جورقانی	۱۳۹۱	تهیه‌ی مطالب آموزشی برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان بر مبنای رویکرد تلفیقی رایانه- مبنا و کلاس- مبنا در آموزش همزمان مهارت‌های زبان
میردهقان و همکاران	۱۳۹۳	ضرورت طراحی چارچوبی مرجع برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

۳.۵. دانشگاه‌ها و مراکز آموزش زبان و ادبیات فارسی در کشور چین (Taghiyan, 2009)

نام دانشگاه و یا مرکز آموزشی	توضیحات
دانشگاه بین‌المللی پکن	در این دانشگاه دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری زبان و ادب فارسی وجود دارد.
دانشگاه بین‌المللی شانگهای	درس‌های فارسی مانند آموزش الفبا، فارسی عمومی، مکالمه و زبان شفاهی و گفتار، درست‌نویسی و نگارش، روزنامه‌خوانی، گوش دادن به اخبار و برنامه‌های فارسی و ترجمه و اصلاح، تاریخ ادبیات و آزمایشگاه زبان در این دانشگاه ارائه می‌شود.
دانشگاه مطالعات خارجی پکن	برای اولین بار گروه زبان و ادبیات فارسی در این دانشگاه در سال ۲۰۰۹ با پذیرش ۱۶ دانشجوی کارشناسی راه‌اندازی شد.
دانشکده‌ی رادیو و تلویزیون پکن	در این دانشکده هم زبان فارسی به‌صورت موردی آموزش داده می‌شود.
دانشگاه شهر لویان	این دانشگاه نظامی سه نفر استاد چینی دارد که به آموزش زبان فارسی، در مقطع کارشناسی می‌پردازند.
دانشگاه شی ان	برای اولین بار گروه زبان و ادبیات فارسی در این دانشگاه در سال ۲۰۱۲ در مقطع کارشناسی راه‌اندازی شد.

۴. روش پژوهش

۴.۱. جامعه و نمونه آماری

جامعه‌ی آماری تحقیق در پاسخ به پرسش‌نامه‌های تهیه شده به منظور ارزیابی درسنامه‌های آماده شده برای چینی‌زبانان در سطح پایه، ۳۶ نفر از مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان در دانشگاه شهید بهشتی،

دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، مؤسسه‌ی دهخدا و دانشگاه مطالعات زبان‌های خارجی پکن، شانگهای و سین جیانگ که از تجربه‌ی کافی در آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان برخوردار هستند، بوده‌اند. جمع‌آوری داده‌ها به دو صورت کتابخانه‌ای و میدانی صورت گرفته است. ساختار و قالب درس‌ها مشتمل بر بخش‌های مختلفی که در درس‌ها آورده شده، مورد ارزیابی مدرسان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان در مراکز مختلف آموزش زبان فارسی قرار گرفت. پرسش‌نامه از طریق رایانامه، شبکه‌های اجتماعی و یا به صورت حضوری در اختیار مدرسان قرار گرفته است.

۲.۴. چگونگی چینش حوزه‌ها در درسنامه

در راستای تهیه و تدوین درسنامه‌ی آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان در چارچوب مرجع فارسی در سطح پایه، باید حوزه‌های واژگانی، دستوری و کارکردی این سطح براساس نیاز زبان‌آموزان چینی تهیه شود که برای تحقق این امر از تلفیق چارچوب مرجع فارسی و دگان که طرح‌درسی میان‌فرهنگی است، استفاده شده است. حوزه‌های واژگانی و کارکردی و دستوری که در چارچوب مرجع و دگان با هم همپوشانی دارند، در حوزه‌ی نهایی آورده شده است.

- گزینش حوزه‌های نهایی و مشترک برای واژگان: از ۱۰۴ حوزه‌ی واژگانی سطح پایه‌ی چارچوب مرجع فارسی و ۶۴ حوزه‌ی واژگانی دگان، ۶۸ حوزه به‌صورت نهایی برای واژگان گزینش شده است.
- گزینش حوزه‌های نهایی و مشترک برای دستور: از ۶۱ حوزه‌ی دستوری سطح پایه‌ی چارچوب مرجع فارسی و ۳۶ حوزه‌ی دستوری دگان، ۴۷ حوزه به‌صورت نهایی برای دستور گزینش شده است.
- گزینش حوزه‌های نهایی و مشترک برای کارکرد: از ۵۵ حوزه‌ی کارکردی سطح پایه‌ی چارچوب مرجع فارسی و ۵۳ حوزه‌ی کارکردی دگان، ۴۸ حوزه به‌صورت نهایی برای کارکرد گزینش شده است.
- چینش حوزه‌ها در درسنامه‌ها در جدول ۱ آورده شده است.

درسنامه‌ی سطح پایه در قالب ۱۲ درس است برای ۱۲۰ تا ۱۴۴ ساعت طراحی شده‌اند (هر درس ۱۰ تا ۱۲ ساعت). همان‌طور که در بخش ۱ ذکر شد، در تهیه و تدوین درسنامه وجود چهار مهارت اصلی خوانداری، شنیداری، گفتاری و نوشتاری و همچنین اشاره به فرهنگ ایرانی در نظر گرفته شده است. به دنبال تدوین درسنامه‌ها، ارزیابی آنان در قالب پرسش‌نامه توسط مدرسان به انجام رسیده است که در بخش بعد مقاله به آن پرداخته شده است.

جدول ۱. چینش حوزه‌ها درسنامه

واژگان	سلام و احوال‌پرسی رسمی و غیررسمی، معرفی فردی، جنسیت، عنوان‌ها، ملیت، کشورها	درس ۱: اسم من وانگ مینگ ست.
دستور	ضمیرهای جدا، حال اخباری فعل بودن و منفی آن، مطابقت فعل با نهاد، صفت نسبی "ایرانی"، جمله‌ی پرسشی بله/خیر، ضمیر پرسشی "چه" در "اسم شما چه است"، آرایش جمله، مصدر	
کارکرد	احوال‌پرسی (سلام)، احوال‌پرسی غیررسمی، معرفی خود، اشاره‌ی کوتاه به ملیت	
واژگان	وسایل شخصی، اشیای کلاس	درس ۲: این کتاب من است.
دستور	ضمیر اشاره‌ی "این" و "آن"، ترکیب اضافی، حال اخباری فعل "داشتن"، واحد شمارش "تا"، علامت جمع	
کارکرد	پرسش و پاسخ درباره‌ی وسایل شخصی، پرسش و بیان درباره‌ی مالکیت، درک و استفاده از اعداد ۰-۱۰	
واژگان	شغل، دانشگاه، رشته، اعداد ۱۰-۱۰۰	درس ۳: من دانشجوی زبان فارسی هستم.
دستور	ضمیر پیوسته، ضمیر پرسشی "چند" در "چند سالت است؟"، قید "چطور"، اعداد ۱۰-۱۰۰، حرف اضافه‌ی "در"	
کارکرد	پرسیدن و بیان حال (رسمی و غیررسمی)، پرسیدن و بیان رشته، پرسیدن و بیان سن، پرسیدن و بیان شغل، ابراز خوشحالی کردن (از دیدارتان خوشوقتم)، درک و استفاده از اعداد ۱۰-۱۰۰، خوش‌آمدگویی به دیگران	
واژگان	قاره‌ها (اروپایی‌ها...)، تحصیل و آموزش (سطح پایه، میانی و پیشرفته)، برخی از شهرها	درس ۴: شماره‌ی تلفن شما چند است؟
دستور	حرف ربط "یا"، گذشته‌ی ساده (۱)، حرف اضافه‌ی "از" و "به"	
کارکرد	پرسیدن و بیان شماره‌ی تلفن و ایمیل، تلفن زدن و پاسخ دادن، تعارف (بفرمایید)، خواهش (لطفاً چند لحظه صبر کنید)، اظهار تأسف (قید متأسفانه)، تشکر کردن و پاسخ به آن، خداحافظی کردن، بیان چیزی در گذشته	
واژگان	اعضای اصلی خانواده، فامیل، وضعیت تأهل، برخی از شهرها	درس ۵: خانواده‌ی من
دستور	جمع اسم (عدد + اسم مفرد/اسم مفرد+ها/ان)، ضمیر پرسشی "کی" در "او کی است؟"	
کارکرد	پرسش درباره‌ی نسبت‌ها و بیان روابط خانوادگی، معرفی خانواده‌ی خود، عذرخواهی کردن	
واژگان	رنگ‌های اصلی، رنگ‌های فرعی، لباس‌های مردان، لباس‌های زنان، لوازم اتاق مختلف (تخت، کمد، جالباسی...)	درس ۶: مانتوی آبی‌ام کجاست؟
دستور	حروف اضافه‌ی مکان، پرسیدن و بیان مالکیت (مال)، ضمیر پرسشی "چه" در "چه رنگی؟"، قید ویژه‌ی "واقعاً"	
کارکرد	پرسش و پاسخ درباره‌ی مکان وسایل، توصیف مکان و رنگ اشیاء و لباس، صحبت درباره‌ی رنگ و لباس مورد علاقه، ابراز تعجب (وای سیما!!)، ابراز خشم (ای بابا)	
واژگان	قیده‌های زمان، روزهای هفته، ساعت، برنامه‌ی روزانه، ورزش گروهی، سرگرمی، وعده‌های غذایی	درس ۷: من هر روز ساعت ۷ صبحانه می‌خورم.
دستور	حال اخباری و منفی آن، ریشه‌ی فعل، آرایش جمله در بیان زمان و ساعت، قیده‌های زمان	
کارکرد	ابراز خستگی، پرسیدن و بیان ساعت، پرسیدن اطلاعات حرکت قطار، ابراز ناراحتی (ای بابا)، ابراز ندانستن موضوعی (نمی‌دانم)	

واژگان	فصل‌ها، ماه‌ها، برنامه‌ی روزانه، جشن، ورزش انفرادی (اسکی)	درس ۸: تولدت چندم است؟
دستور	اعداد ترتیبی (م، مین)، هم...هم، نه...نه، صفت پرسشی چندم و چندمین	
کارکرد	دعوت کردن، تبریک گفتن، ابراز خوشحالی، پرسیدن و بیان تاریخ	درس ۹: آن کیف چند است؟
واژگان	پول رایج و قیمت، خرید روزانه، جنس و کیفیت، اعداد (۱۰۰ تا ۱۰۰ میلیون)	
دستور	اعداد (۱۰۰ تا ۱۰۰ میلیون) قیده‌های تکرار (۱)، ضمیر پرسشی "چند"، حال اخباری فعل "خواستن"، حال اخباری فعل "شدن"، واحد شمارش "کیلو"	درس ۹: آن کیف چند است؟
کارکرد	پرسیدن قیمت، کارکردهای "بفرمایید"، شناختن پول، خرید کردن، تخفیف خواستن، تعارف کردن (قابل ندارد)، درک و کاربرد اعداد (۱۰۰ تا ۱۰۰ میلیون)	
واژگان	روش‌های حمل و نقل، سفر، برنامه‌ریزی در روز تعطیل	درس ۱۰: من هر روز با تاکسی به دانشگاه می‌روم.
دستور	جمله‌های پرسشی با واژه‌های پرسشی، حرف اضافه‌ی ساده (۲)، حرف اضافه‌ی مرکب، صفت برتر و برترین	
کارکرد	مقایسه و تقابل، پرسیدن اطلاعات پرواز، سفر با هواپیما	درس ۱۱: ببخشید، داروخانه کجاست؟
واژگان	وسایل نقلیه، مشاغل بخش درمان، مکان‌های یک محله، جهت‌های اصلی، زیارتگاه، نهادهای شهری.	
دستور	امر مفرد و جمع منفی آن، حرف اضافه‌ی مکان (در، مقابل، پشت، بین، سر، گوشه، کنار و ...)، فعل ساده، فعل پیشوندی، فعل مرکب، واژه‌های پرسشی	درس ۱۲: تو چی سفارش می‌دهی؟
کارکرد	توصیف یک مکان، پرسیدن و دادن آدرس	
واژگان	دسته‌بندی غذاها، وعده‌های غذایی، غذاهای ایرانی، غذاهای دریایی و غیره	درس ۱۲: تو چی سفارش می‌دهی؟
دستور	قیده‌های تکرار (۲)، حرف ربط (اما/ولی، زیرا/چون، پس، بعد/سپس)	
کارکرد	سفارش غذا، غذاهای مورد علاقه ^۱	

۵. ارائه و واکاوی داده‌ها

۵.۱. ارائه داده‌ها

درسنامه‌های تدوین شده توسط ۳۶ نفر از مدرسان آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان در دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، مؤسسه‌ی دهخدا، دانشگاه علامه، دانشکده‌ی روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه و دانشگاه مطالعات زبان‌های خارجی پکن، شانگهای و سین جیانگ با پرسش‌نامه مورد ارزیابی قرار گرفته است. در ادامه تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل مورد اشاره قرار گرفته است.

پرسش‌نامه شامل ۴۵ گویه (سؤال) و هدف از تحلیل آماری آن تأیید یا رد گویه‌ها بوده است. بدین منظور، ابتدا به هر گویه برجستگی حرفی-عددی اختصاص یافته و سپس پایایی پرسش‌نامه با استفاده از فرمول آلفای کرانباخ به دست آمد، تا از کارایی پرسش‌نامه اطمینان حاصل شود. در مرحله‌ی سوم، جدول‌های فراوانی برای هر گویه استخراج و فراوانی جواب به هر گویه محاسبه شد.

^۱. شایان ذکر است که کارکردها در تمامی زبان‌ها یکی است و جنبه‌های این انتخاب‌ها که آن را مختص چینی‌زبانان نموده است و درسنامه را متفاوت از درسنامه برای سایر ملیت‌ها می‌کند را می‌توان در صورت‌های بیان کارکرد چینی‌زبانان در زبان فارسی دانست که در درسنامه‌ها رعایت شده است.

پژوهش حاضر در پی پاسخ به ۲ پرسش اصلی بوده است: ۱) ساختار درسنامه‌های تدوین شده تا چه اندازه از منظر مدرسانی که زبان فارسی به چینی‌زبانان تدریس کرده‌اند، کارآمد می‌باشد؟ ۲) رویکرد تلفیقی روش دستور-ترجمه و رویکرد ارتباطی برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان تا چه اندازه از منظر مدرسان کارآمد می‌باشد؟

پاسخ به پرسش‌های فوق با استفاده از پرسش‌نامه و تحلیل آماری نتایج حاصل به دست آمده است. سؤالات پرسش‌نامه در ۱۰ بخش به شرح زیر آورده شده است: ۱. رویکرد (۳ گویه)، ۲. موضوع اصلی (۵ گویه)، ۳. واژگان و ساختار (۵ گویه)، ۴. کیفیت تکالیف (۵ گویه)، ۵. تصاویر (۴ گویه)، ۶. متن‌های آموزشی (۴ گویه)، ۷. مهارت شنیداری (۶ گویه)، ۸. مهارت خوانداری (۶ گویه)، ۹. مهارت گفتاری (۴ گویه)، ۱۰. مهارت نوشتاری (۳ گویه).

بخش اول (رویکرد؛ مشتمل بر ۳ گویه) در پاسخ به پرسش دوم تحقیق و بخش‌های ۲ تا ۱۰ (مشتمل بر ۴۲ گویه) در پاسخ به پرسش اول تحقیق است. برچسب گویه‌ها و نام متغیرهای مربوط به هر گویه در تحقیق به شرح زیر بوده که در جدول ۲ به تفصیل آورده شده است:

- رویکرد: A (گویه‌ی اول: A1، گویه‌ی دوم: A2، گویه‌ی سوم: A3)
- موضوع: B (گویه‌ی اول: B1، گویه‌ی دوم: B2، گویه‌ی سوم: B3، گویه‌ی چهارم: B4، گویه‌ی پنجم: B5)
- واژگان و ساختار: C (گویه‌ی اول: C1، گویه‌ی دوم: C2، گویه‌ی سوم: C3، گویه‌ی چهارم: C4، گویه‌ی پنجم: C5)
- کیفیت تکالیف: D (گویه‌ی اول: D1، گویه‌ی دوم: D2، گویه‌ی سوم: D3، گویه‌ی چهارم: D4، گویه‌ی پنجم: D5)
- تصاویر: E (گویه‌ی اول: E1، گویه‌ی دوم: E2، گویه‌ی سوم: E3، گویه‌ی چهارم: E4)
- متون آموزشی: F (گویه‌ی اول: F1، گویه‌ی دوم: F2، گویه‌ی سوم: F3، گویه‌ی چهارم: F4)
- مهارت‌های اصلی: G
- (شنیداری: GA، گویه‌ی اول: GA1، گویه‌ی دوم: GA2، گویه‌ی سوم: GA3، گویه‌ی چهارم: GA4، گویه‌ی پنجم: GA5، گویه‌ی ششم: GA6)
- خوانداری: GB (گویه‌ی اول: GB1، گویه‌ی دوم: GB2، گویه‌ی سوم: GB3، گویه‌ی چهارم: GB4، گویه‌ی پنجم: GB5، گویه‌ی ششم: GB6)
- گفتاری: GC (گویه‌ی اول: GC1، گویه‌ی دوم: GC2، گویه‌ی سوم: GC3، گویه‌ی چهارم: GC4)

• نوشتاری: GD (گویه‌ی اول: GD1، گویه‌ی دوم: GD2، گویه‌ی سوم: GD3)

گزینه‌های انتخابی در پرسش‌نامه (که در پیوست آورده شده است) شامل پنج درجه است که درجه‌ی ۱، خیلی ضعیف و درجه‌ی ۵ خیلی قوی را نشان می‌دهد. پایایی پرسش‌نامه‌ی مذکور بر اساس آزمون آلفای کرانباخ ۰,۹۷۸ محاسبه شد که مقدار به دست آمده، بالاتر از ۰,۷ بوده و نمایانگر آن است که پرسش‌نامه، از پایایی مناسبی برخوردار بوده است (Dehghani, 2018, p.170).

آزمون فراوانی برای گویه‌های هر بخش از پرسش‌نامه به صورت جداگانه محاسبه شد. همچنین آزمون T تک‌نمونه‌ای برای هر بخش به صورت مجزا مورد ارزیابی قرار گرفته است که نتایج این آزمون‌ها در ذیل مورد اشاره قرار گرفته است. به دلیل محدودیت ابعاد مقاله، تنها به دو جدول «رویکرد» و «موضوع اصلی» و نتایج آماری مربوط اشاره خواهد شد.

جدول ۲. برچسب‌های اختصاص یافته به هر بخش و هر گویه بر مبنای ۴۵ پرسش (گویه) در پرسش‌نامه

موضوع	برچسب موضوع	گویه	برچسب گویه
رویکرد	A	A1 تکالیف دستور- ترجمه برای آموزش زبان فارسی به مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) کارآمد است.	A1
		A2 تکالیف رویکرد ارتباطی برای آموزش زبان فارسی به مخاطبان هدف کارآمد است.	A2
		A3 تلفیق روش دستور- ترجمه و رویکرد ارتباطی برای آموزش زبان فارسی به مخاطبان هدف کارآمد است.	A3
موضوع اصلی	B	B1 مضمون محتوای متون آموزشی در سطح مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) طراحی شده است.	B1
		B2 موضوع انتخاب و تهیه شده متناسب با گروه هدف است.	B2
		B3 میان موضوعات اصلی تهیه شده جهت مهارت‌های مختلف در درس یکپارچگی و ارتباط لازم وجود دارد.	B3
		B4 متون به کار رفته در قسمت‌های مختلف به روز و واقعی می‌باشد.	B4
		B5 در طراحی مواد آموزشی جهت مهارت‌های مختلف زبانی، به فرهنگ و هنرهای جامعه‌ی ایرانی توجه شده است.	B5
واژگان و ساختار	C	C1 واژگان و ساختار به کار رفته در درس متناسب با سطح گروه هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) می‌باشد.	C1
		C2 طول جملات به کار رفته در متون آموزشی مناسب سطح مخاطبان هدف است.	C2
		C3 نکات دستوری مطرح شده در قسمت دستور زبان مناسب سطح مخاطبان هدف است.	C3
		C4 زبان رایج روزمره و ساختار جملاتی که ترتیب واژگانی فارسی معیار (نوشتاری و گفتاری) را در زبان فارسی دنبال می‌نمایند، در متون آموزشی استفاده شده است.	C4
		C5 در متون آموزشی جملات نظم واقعی را در انتقال محتوایی خاص دنبال می‌کنند.	C5

D1	تکالیف در راستای درک موضوع اصلی درس طراحی شده‌اند.	D	کیفیت تکالیف
D2	تکالیف ارتباط معناداری را با استفاده از موقعیت‌ها و فعالیت‌های واقعی ایجاد می‌کنند.		
D3	از طریق انجام تکالیف، زبان‌آموزان می‌توانند میان یادگیری کلاسی و فعالیت‌های زبان در خارج از کلاس ارتباط برقرار سازند.		
D4	تکالیف از تنوع لازم برخوردار هستند (پرسش‌های چندگزینه‌ای، پرسش و پاسخ، جای خالی، درست/ نادرست و ...)		
D5	دستورالعمل‌ها و راهنمایی‌های ارائه شده در ابتدای تکالیف جهت هدایت زبان‌آموز در اجرای تکالیف مؤثر می‌باشند.		
E1	تصاویر انتخاب‌شده جهت بخش‌های مختلف با موضوع مورد بحث هماهنگی دارد.	E	تصاویر
E2	تعداد تصاویر ارائه‌شده در هر درس کافی است.		
E3	تصاویر انتخاب‌شده در متون آموزشی متناسب با سطح زبانی گروه هدف است.		
E4	تصاویر انتخاب‌شده در درس متنوع و مناسب هستند.		
F1	متون آموزشی قابلیت انعطاف کافی جهت به‌کارگیری در شرایط مختلف آموزشی را داراست.	F	متون آموزشی
F2	متون آموزشی قابلیت آموزش با روش‌های متفاوت را دارا هستند.		
F3	متون آموزشی قابل استفاده به طریق خودآموز می‌باشد.		
F4	در درس به تمام مهارت‌ها پرداخته شده است و متون آموزشی برای هر مهارت مناسب هستند.		
GA1	متون شنیداری، متناسب با سطح مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) است.	GA	شنیداری
GA2	در متون شنیداری نکات فرهنگی مرتبط با موضوع درس گنجانده شده است.		
GA3	گفت‌وگوها از تنوع لازم برخوردار هستند.		
GA4	تکالیف ارائه شده پس از هر قسمت شنیداری مرتبط و متناسب با متن شنیداری مذکور است.		
GA5	طول مطلب شنیداری به اندازه‌ی حافظه‌ی زبان‌آموزان است.		
GA6	از متون شنیداری برای معرفی نکته‌های جدید زبانی (دستور زبان و واژگان)، تحکیم کاربرد زبان و غیره استفاده می‌شود.		
GB1	متون خوانداری، متناسب با سطح مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) است.	GB	خوانداری
GB2	نکات فرهنگی مرتبط با موضوع درس در متون خواندن گنجانده شده است.		
GB3	تکالیف ارائه‌شده پس از هر متن خواندن جهت تقویت مهارت خواندن مناسب هستند.		
GB4	متون خواندن از جذابیت لازم برای مخاطبان هدف برخوردارند و تکراری نیستند.		
GB5	متون خواندن متناسب با اطلاعات عمومی مخاطبان هدف می‌باشند.		
GB6	از متون خواندن برای معرفی نکته‌های جدید زبانی (دستور زبان و واژگان)، تحکیم کاربرد زبان و غیره استفاده می‌شود.		
GC1	تکالیف در نظر گرفته شده جهت مهارت گفتاری متناسب با سطح مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) است.	GC	گفتاری

پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، سال هفتم، شماره‌ی دوم (پیاپی ۱۶)، پاییز و زمستان ۱۳۹۷/۱۸۱

GC2	در قسمت‌های گفتاری نکات فرهنگی متناسب با موضوع درس گنجانده شده است.		
GC3	تکالیف در نظر گرفته شده جهت مهارت گفتاری به تقویت مهارت گفتاری مخاطبان هدف کمک می‌کند.		
GC4	تکالیف گفتاری متناسب با نیازهای مخاطبان هدف است.		
GD1	تکالیف در نظر گرفته شده جهت مهارت نوشتاری متناسب با سطح مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) است.	GD	نوشتاری
GD2	تکالیف در نظر گرفته شده جهت مهارت نوشتاری به تقویت مهارت نوشتاری مخاطبان هدف کمک می‌کند.		
GD3	در قسمت‌های نوشتاری نکات فرهنگی متناسب با موضوع درس در نظر گرفته شده است.		

۱.۱.۵. واکاوی داده‌ها

در این قسمت، در ابتدا به یافته‌های پژوهش در ارتباط با گویه‌های پرسش‌نامه که به پرسش‌های پژوهش پاسخ داده است، پرداخته می‌شود. بدین منظور فراوانی گویه‌ها محاسبه شده است، سپس به آزمون T تک‌نمونه‌ای پرداخته می‌شود.

الف. جدول‌های فراوانی

جدول ۳. فراوانی گویه‌های بخش اول

برچسب گویه	فراوانی خیلی قوی	درصد خیلی قوی	فراوانی قوی	درصد قوی	فراوانی متوسط	درصد متوسط	فراوانی ضعیف	درصد ضعیف	فراوانی خیلی ضعیف	درصد خیلی ضعیف	فراوانی بی پاسخ	درصد بی پاسخ	فراوانی کل	درصد کل
A1	۹	۲۵	۱۳	۱۱۱۱۱.۳۶ ۱	۱۲	۳۳۳۳۳.۳۳	۲	۵۵۵۵۵.۵۶	۰	۰	۰	۰	۳۶	۱۰۰
A2	۱۰	۷۷۷۷۸.۲۷	۱۷	۲۲۲۲۲.۴۷ ۲	۷	۴۴۴۴۴.۱۹	۲	۵۵۵۵۵.۵۶	۰	۰	۰	۰	۳۶	۱۰۰
A3	۱۶	۱۴۴۴۴۴.۴۴	۱۴	۸۸۸۸۸.۳۸ ۹	۵	۸۸۸۸۹.۱۳	۱	۷۷۷۷۸.۲	۰	۰	۰	۰	۳۶	۱۰۰

جدول ۴. فراوانی گویه‌های بخش دوم

برچسب گویه	فراوانی خیلی قوی	درصد خیلی قوی	فراوانی قوی	درصد قوی	فراوانی متوسط	درصد متوسط	فراوانی ضعیف	درصد ضعیف	فراوانی خیلی ضعیف	درصد خیلی ضعیف	فراوانی بی پاسخ	درصد بی پاسخ	فراوانی کل	درصد کل
B1	۱۴	۸۸۸۸۹.۳۸	۱۵	۶۶۶۶۷.۴۱	۵	۸۸۸۸۹.۱۳	۲	۵۵۵۵۵.۵۶	۰	۰	۰	۰	۳۶	۱۰۰
B2	۱۵	۶۶۶۶۷.۴۱	۱۳	۱۱۱۱۱.۳۶	۶	۶۶۶۶۷.۱۶	۲	۵۵۵۵۵.۵۶	۰	۰	۰	۰	۳۶	۱۰۰
B3	۱۰	۷۷۷۷۸.۲۷	۱۸	۵۰	۶	۶۶۶۶۷.۱۶	۲	۵۵۵۵۵.۵۶	۰	۰	۰	۰	۳۶	۱۰۰
B4	۱۳	۱۱۱۱۱.۳۶	۹	۲۵	۱۴	۸۸۸۸۹.۳۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۶	۱۰۰
B5	۱۲	۳۳۳۳۳.۳۳	۱۵	۶۶۶۶۷.۴۱	۶	۶۶۶۶۷.۱۶	۲	۵۵۵۵۵.۵۶	۱	۷۷۷۷۸.۲	۰	۰	۳۶	۱۰۰

۱. اعداد آورده شده در جدول‌ها حاصل تحلیل آماری است که عیناً بدون تغییر و ساده‌سازی آورده شده است.

ب. آزمون T تک‌نمونه‌ای

جدول ۵. نتایج آزمون T تک‌نمونه‌ای برای بخش اول

فاصله اطمینان	تفاوت		سطح معناداری	درجه آزادی	T	خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	فراوانی	
	از	تا								
۱,۱۰۶۲	۰,۵۰۴۹	۰,۸۰۵۵۶	۰,۰۰۰	۳۵	۵,۴۳۹	۰,۱۴۸۱۱	۰,۸۸۸۶۴	۳,۸۰۵۶	۳۶	A1
۱,۲۵۸۰	۰,۶۸۶۴	۰,۹۷۲۲۲	۰,۰۰۰	۳۵	۶,۹۰۶	۰,۱۴۰۷۸	۰,۸۴۴۶۸	۳,۹۷۲۲	۳۶	A2
۱,۵۲۲۸	۰,۹۷۷۲	۱,۲۵۰۰۰	۰,۰۰۰	۳۵	۹,۳۰۳	۰,۱۳۴۳۷	۰,۸۰۶۲۳	۴,۲۵۰۰	۳۶	A3

جدول ۶. نتایج آزمون T تک‌نمونه‌ای برای بخش دوم

فاصله اطمینان	تفاوت میانگین		سطح معناداری	درجه آزادی	T	خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	فراوانی	
	از	تا								
۱,۴۳۲۲	۰,۸۴۵۶	۱,۱۳۸۸۹	۰,۰۰۰	۳۵	۷,۸۸۲	۰,۱۴۴۴۹	۰,۸۶۶۹۴	۴,۱۳۸۹	۳۶	B1
۱,۴۴۳۲	۰,۸۳۴۶	۱,۱۳۸۸۹	۰,۰۰۰	۳۵	۷,۵۹۹	۰,۱۴۹۸۸	۰,۸۹۹۲۹	۴,۱۳۸۹	۳۶	B2
۱,۲۸۰۲	۰,۷۱۹۸	۱,۰۰۰۰۰	۰,۰۰۰	۳۵	۷,۲۴۶	۰,۱۳۸۰۱	۰,۸۲۸۰۸	۴,۰۰۰۰	۳۶	B3
۱,۲۶۹۲	۰,۶۷۵۲	۰,۹۷۲۲۲	۰,۰۰۰	۳۵	۶,۶۴۵	۰,۱۴۶۳۱	۰,۸۷۷۸۶	۳,۹۷۲۲	۳۶	B4
۱,۳۱۰۴	۰,۶۳۴۰	۰,۹۷۲۲۲	۰,۰۰۰	۳۵	۵,۸۳۶	۰,۱۶۶۶۰	۰,۹۹۹۶۰	۳,۹۷۲۲	۳۶	B5

۶. تفسیر داده‌ها

۱.۶. بخش اول (رویکرد؛ شامل ۳ گویه)

بیشترین فراوانی گویه‌ها در این بخش «قوی» یا «خیلی قوی» بوده است. بیشترین فراوانی مربوط به گویه‌ی دوم است.

جدول ۷. ارزیابی رویکرد

برچسب گویه	بیش‌ترین فراوانی	مقدار فراوانی	درصد فراوانی
A1	قوی	۱۳	۱۱۱۱۱,۳۶
A2	قوی	۱۷	۲۲۲۲۲,۴۷
A3	خیلی قوی	۱۶	۱۴۴۴۴,۴۴

طبق آزمون T تک‌نمونه‌ای با معیار ۳، همه‌ی گویه‌ها در این بخش، معنادار هستند و این یعنی همه‌ی گویه‌های مربوط به این بخش، تأیید می‌شوند. همچنین بالاترین میانگین مربوط به گویه‌ی سوم است. این یعنی گویه‌ی سوم بیشترین میزان موافقت را داشته است.

^۱. اعداد آورده‌شده در جدول‌ها حاصل تحلیل آماری است که عیناً بدون تغییر و ساده‌سازی آورده شده است.

۲. ۶. بخش دوم (موضوع اصلی؛ شامل ۵ گویه)

بیشترین فراوانی گویه‌ها در این بخش، «قوی»، «خیلی قوی»، یا «متوسط» بوده است. بیشترین فراوانی مربوط به گویه‌ی سوم است. طبق آزمون T تک‌نمونه‌ای با معیار ۳، همه‌ی گویه‌ها در این بخش، معنادار هستند و این یعنی همه‌ی گویه‌های مربوط به این بخش، تأیید می‌شوند. همچنین بالاترین میانگین مربوط به گویه‌ی دوم و سوم است. این یعنی گویه‌ی دوم و سوم بیشترین میزان موافقت را داشته‌اند.

۳. ۶. بخش سوم (واژگان و ساختار؛ شامل ۵ گویه)

بیشترین فراوانی همه‌ی گویه‌ها در این بخش، «قوی» بوده است. بیشترین فراوانی مربوط به گویه‌ی اول است. طبق آزمون T تک‌نمونه‌ای با معیار ۳، همه‌ی گویه‌ها در این بخش، معنادار هستند و این یعنی همه‌ی گویه‌های مربوط به این بخش، تأیید می‌شوند. همچنین بالاترین میانگین مربوط به گویه‌ی اول است. این یعنی گویه‌ی اول بیشترین میزان موافقت را داشته است.

۴. ۶. بخش چهارم (کیفیت تکالیف؛ شامل ۵ گویه)

بیشترین فراوانی گویه‌ها در این بخش، «خیلی قوی»، «قوی» یا «متوسط» بوده است. بیشترین فراوانی مربوط به گویه‌ی اول و پنجم است. طبق آزمون T تک‌نمونه‌ای با معیار ۳، همه‌ی گویه‌ها در این بخش، معنادار هستند

و این یعنی همه‌ی گویه‌های مربوط به این بخش، تأیید می‌شوند. همچنین بالاترین میانگین مربوط به گویه‌ی پنجم است. این یعنی گویه‌ی پنجم بیشترین میزان موافقت را داشته است.

۵. ۶. بخش پنجم (تصاویر؛ شامل ۴ گویه)

بیشترین فراوانی گویه‌ها در این بخش، «خیلی قوی»، «قوی» یا «متوسط» بوده است. بیشترین فراوانی گویه‌ها در این بخش مربوط به گویه‌ی دوم است. طبق آزمون T تک‌نمونه‌ای با معیار ۳، همه‌ی گویه‌ها به جز گویه‌ی چهارم در این بخش، معنادار هستند و این یعنی همه‌ی گویه‌های مربوط به این بخش به جز گویه‌ی چهارم، تأیید می‌شوند. همچنین بالاترین میانگین مربوط به گویه‌ی دوم است. این یعنی گویه‌ی دوم بیشترین میزان موافقت را داشته است.

۶. ۶. بخش ششم (متون آموزشی؛ شامل ۴ گویه)

بیشترین فراوانی همه‌ی گویه‌ها در این بخش، «خیلی قوی» یا «قوی» بوده است. بیشترین فراوانی در میان گویه‌های این بخش مربوط به گویه‌ی چهارم است. طبق آزمون T تک‌نمونه‌ای با معیار ۳، همه‌ی گویه‌ها به جز گویه‌ی اول در این بخش، معنادار هستند و این یعنی همه‌ی گویه‌های مربوط به این بخش به جز گویه‌ی

اول، تأیید می‌شوند. همچنین بالاترین میانگین مربوط به گویه‌ی سوم است. این یعنی گویه‌ی سوم بیشترین میزان موافقت را داشته است.

۶. ۷. بخش اول از مهارت‌ها (شنیداری؛ شامل ۶ گویه)

بیشترین فراوانی همه‌ی گویه‌ها در این بخش «قوی» بوده است. بیشترین فراوانی در این بخش مربوط به گویه‌ی اول است. طبق آزمون T تک‌نمونه‌ای با معیار ۳، همه‌ی گویه‌ها در این بخش، معنادار هستند و این یعنی همه‌ی گویه‌های مربوط به این بخش، تأیید می‌شوند. همچنین بالاترین میانگین مربوط به گویه‌های چهارم، پنجم و ششم است. این یعنی این سه گویه بیشترین میزان موافقت را داشته است.

۶. ۸. بخش دوم از مهارت‌ها (خوانداری؛ شامل ۶ گویه)

بیشترین فراوانی همه‌ی گویه‌ها در این بخش، «خیلی قوی» یا «قوی» بوده است. بیشترین فراوانی در این بخش مربوط به گویه‌ی سوم و ششم است. طبق آزمون T تک‌نمونه‌ای با معیار ۳، همه‌ی گویه‌ها در این بخش، معنادار هستند و این یعنی همه‌ی گویه‌های مربوط به این بخش، تأیید می‌شوند. همچنین بالاترین میانگین مربوط به گویه‌ی اول است. این یعنی گویه‌ی اول بیشترین میزان موافقت را داشته است.

۶. ۹. بخش سوم از مهارت‌ها (گفتاری؛ شامل ۴ گویه)

بیشترین فراوانی همه‌ی گویه‌ها در این بخش «قوی» بوده است. بیشترین فراوانی این بخش مربوط به گویه‌ی چهارم است. طبق آزمون T تک‌نمونه‌ای با معیار ۳، همه‌ی گویه‌ها در این بخش، معنادار هستند و این یعنی همه‌ی گویه‌های مربوط به این بخش، تأیید می‌شوند. همچنین بالاترین میانگین مربوط به گویه‌ی اول است. این یعنی گویه‌ی اول بیشترین میزان موافقت را داشته است.

۶. ۱۰. بخش چهارم از مهارت‌ها (نوشتاری؛ شامل ۳ گویه)

بیشترین فراوانی گویه‌ها در این بخش «قوی» و «متوسط» بوده است و بیشترین فراوانی این بخش مربوط به گویه‌ی اول است. طبق آزمون T تک‌نمونه‌ای با معیار ۳، همه‌ی گویه‌ها در این بخش، معنادار هستند و این یعنی همه‌ی گویه‌های مربوط به این بخش، تأیید می‌شوند. همچنین بالاترین میانگین مربوط به گویه‌ی اول است. این یعنی گویه‌ی اول بیشترین میزان موافقت را داشته است.

۷. نتیجه‌گیری

تهیه و تدوین محتوای آموزشی کارآمد برای «آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان» در چارچوبی استاندارد و با ساختار و رویکردی متناسب با نیازهای چینی‌زبانان فارسی‌آموز امری ضروری است. این امر با توجه به این‌که

چینی‌زبانان بیش‌ترین آمار گویشوران جهان را شامل می‌شوند، از اهمیتی شایان توجه برخوردار است. بر این اساس این مهم در تحقیق حاضر مورد توجه قرار گرفته است.

در رسیدن به اهداف تحقیق، چارچوب مرجع مورد تأیید وزارت علوم با عنوان «چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان» (میردهقان و همکاران، ۱۳۹۵)، که با گزینش و سطح‌بندی سه حوزه‌ی دستور، واژگان و کارکرد برای زبان فارسی تدوین شده، مورد استفاده قرار گرفته است. این چارچوب به‌عنوان سنجه‌ای علمی در طراحی درسنامه‌های جامع آموزش زبان فارسی برای چینی‌زبانان در سطح پایه، به‌منظور آموزش ۵ مهارت اصلی: خواندن، نوشتن، صحبت کردن، گوش کردن و تعامل اجتماعی به فارسی‌آموزان چینی‌زبان به‌کار گرفته شده است. این مهم همراه با بررسی مؤلفه‌های آموزش بین‌المللی زبان چینی در «برنامه‌ی درسی بین‌المللی برای آموزش زبان چینی» (دگان) و به‌منظور دستیابی به رویکردی که برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان دستیابی به مناسب‌ترین ساماندهی را به همراه داشته باشد به انجام رسیده است. بر این اساس، حوزه‌های «دستوری»، «واژگانی» و «کارکردی» درسنامه‌ها بر اساس همپوشانی «چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی» و «برنامه‌ی درسی بین‌المللی برای آموزش زبان چینی» گزینش گردیده‌اند و در درسنامه‌ها به‌کار بسته شده‌اند. درسنامه‌های تدوین شده برای سطح پایه برای چینی‌زبانان در قالب ۱۲ درس برای ۱۲۰ تا ۱۴۴ (هر درس ۱۰ تا ۱۲ ساعت) ساعت طراحی شده‌اند (دهقانی، ۱۳۹۷) و به دنبال آن در تحقیق حاضر توسط مدرسان متخصص در قالب پرسش‌نامه‌ی طراحی شده مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند. پرسش‌نامه شامل ۴۵ گویه (سؤال) بود و هدف از تحلیل آماری آن، تأیید یا رد گویه‌ها بوده است. بدین منظور، ابتدا به هر گویه برچسبی حروفی-عددی اختصاص یافته و سپس پایایی پرسش‌نامه با استفاده از فرمول آلفای کرانباخ به‌دست آمد تا از کارایی پرسش‌نامه اطمینان حاصل شود. در مرحله‌ی سوم، جدول‌های فراوانی برای هر گویه استخراج و فراوانی جواب به هر گویه محاسبه شد.

پژوهش حاضر در پی پاسخ به ۲ پرسش اصلی بوده است: ۱) ساختار درسنامه‌های تدوین شده تا چه اندازه از منظر مدرسانی که زبان فارسی به چینی‌زبانان تدریس کرده‌اند، کارآمد می‌باشد؟ ۲) رویکرد تلفیقی روش دستور-ترجمه و رویکرد ارتباطی برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان تا چه اندازه از منظر مدرسان کارآمد می‌باشد؟

پاسخ به پرسش‌های فوق با استفاده از پرسش‌نامه و تحلیل آماری نتایج حاصل انجام شده است. پرسش دوم در قالب بخش اول پرسش‌نامه با ارزیابی "رویکرد" از منظر مدرسان و در سه گویه‌ی A1، A2 و A3 انجام شده است. با توجه به نتایج، هر سه گویه‌ی مربوط به این بخش تأیید شده و بیشترین فراوانی گویه‌ها در این بخش "قوی" بوده است. این امر نمایانگر آن است که رویکرد تلفیقی روش دستور-

ترجمه و رویکرد ارتباطی برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان از منظر مدرسانی که زبان فارسی به چینی‌زبانان تدریس کرده‌اند، از کارآمدی بالایی برخوردار است.

پاسخ به پرسش اول، در تعیین کارآمدی درسنامه‌ها از منظر مدرسان، در قالب بخش‌های بعدی پرسش - نامه (موضوع اصلی (۵ گویه)، واژگان و ساختار (۵ گویه)، کیفیت تکالیف (۵ گویه)، تصاویر (۴ گویه)، متون آموزشی (۴ گویه)، مهارت شنیداری (۶ گویه)، مهارت خوانداری (۶ گویه)، مهارت گفتاری (۴ گویه)، مهارت نوشتاری (۳ گویه) انجام شده است. بر این مبنای بسیاری از گویه‌ها، بیشترین فراوانی را در بخش "قوی" و "خیلی قوی" داشتند و در چند مورد "متوسط" بیشترین فراوانی را داشت. "ضعیف" و "خیلی ضعیف" در هیچ کدام از گویه‌ها بیشترین فراوانی را نداشت. با توجه به نتایج به دست آمده، ۹ قسمت از پرسش‌نامه یعنی قسمت‌های موضوع اصلی، واژگان و ساختار، کیفیت تکالیف، تصاویر، متون آموزشی، مهارت شنیداری، مهارت خوانداری، مهارت گفتاری و مهارت نوشتاری که گویه‌های مربوط به ساختار درسنامه هستند، با تأیید همه‌ی گویه‌های مربوط به آن‌ها و یا رد کمترین گویه‌ی آن‌ها از کارایی بالایی برخوردار هستند، در نتیجه ساختار درسنامه برای آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان از منظر مدرسانی که زبان فارسی به چینی‌زبانان تدریس کرده‌اند، کارآمد است.

نتایج حاصل از تحلیل آماری نمایانگر آن است که ساختار درسنامه‌ها و رویکرد به کار برده شده با بهره‌گیری از چارچوب مرجع فارسی و برنامه‌ی درسی بین‌المللی برای طراحی، تهیه و تدوین مواد آموزشی برای چینی‌زبانان در سطح پایه با توجه به آموزش حوزه‌های واژگانی، دستوری و کارکرد و در نتیجه درسنامه‌ی جامع آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان از کارایی بالایی برخوردار است.

فهرست منابع:

احمدی قادر، شهناز، مرصوص، فائزه و بنفشه، لیلا. (۱۳۹۴). آموزش کاربردی واژه برای فارسی‌آموزان سطح پایه و پیش‌میان. تهران: انتشارات فاطمی.

پازارگادی، علاءالدین. (۱۳۸۵). فارسی آسان. تهران: رهنما.

تقیان، آمنه. (۲۰۰۹). برنامه‌ی درسی بین‌المللی برای آموزش زبان چینی. پکن: مطالعات و آموزش زبان‌های خارجه.

تقیان، آمنه. (۱۳۹۲). جایگاه آموزش زبان و ادب فارسی در کشور چین، چالش‌ها و راهکارها. دومین همایش ملی آموزش زبان فارسی و زبان‌شناسی در دانشگاه شیراز.

جعفری، فاطمه. (۱۳۹۲). دستور کاربردی ویژه‌ی زبان‌آموزان غیرفارسی زبان، جلد اول. تهران: مؤسسه‌ی لغت‌نامه دهخدا و مرکز بین‌المللی آموزش زبان فارسی.

- جعفری، فاطمه. (۱۳۹۲). دستور کاربردی ویژه‌ی زبان‌آموزان غیرفارسی زبان، جلد دوم. تهران: مؤسسه‌ی لغت‌نامه دهخدا و مرکز بین‌المللی آموزش زبان فارسی.
- حاجی باقری، زهرا. (۱۳۹۵). تهیه و تدوین درسنامه‌ی جامع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان بر مبنای چارچوب فراگیر مرجع اروپا در سطح پیشرفته (پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد). دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
- ذوالفقاری، حسن، مهبد غفاری و بهروز محمودی بختیاری. (۱۳۸۰). فارسی بیاموزیم، آموزش زبان فارسی. تهران: انتشارات مدرسه.
- دهقانی، مرضیه. (۱۳۹۷). تبیین آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان در سطح پایه براساس چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی (پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد). دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
- زندى، مجتبی. (۱۳۹۰). آموزش زبان فارسی به عنوان زبان خارجی در سطح AI در چارچوب فراگیر معیار (پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد). دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
- سلطانی، مریم، شهباز، منیره و مرصوص، فائزه. (۱۳۹۴). ایرانشناسی. تهران: انتشارات فاطمی.
- سلطانی، مریم، شهباز، منیره و مرصوص، فائزه. (۱۳۹۴). لذت خواندن. تهران: انتشارات فاطمی.
- صحرائی، رضامراد، میدانی، فاطمه. (۱۳۹۰). برنامه درسی تکلیف‌محور: رویکردی نوین برای تقویت فارسی‌آموزی. متن پژوهشی/دبی، دانشگاه علامه طباطبایی، دوره ۱۵، ش ۴۷، صص: ۱۶۱-۱۸۰.
- صحرائی، رضامراد. (۱۳۹۱). چشم‌انداز آموزش زبان فارسی به غیرایرانیان از منظر برنامه‌ریزی درسی. پژوهش‌های زبان‌شناسی، دوره‌ی ۴، شماره‌ی ۶، بهار و تابستان، صص: ۹۷-۱۱۳.
- صفارمقدم، احمد. (۱۳۸۷). زبان فارسی. تهران: شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی.
- صفری، سعید. (۱۳۹۴). سلام فارسی. تهران: بنیاد سعدی.
- ضرغامیان، مهدی. (۱۳۷۷). دوره‌ی آموزش زبان فارسی از مبتدی تا پیشرفته. تهران: انتشارات دبیرخانه‌ی شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی.
- غیائی‌زارچ، ابوالقاسم، جعفری، فاطمه. (۱۳۹۳). نقد کتاب‌های «آموزش فارسی به فارسی» سطح مقدماتی بر اساس چارچوب یک استاندارد جهانی آموزش زبان دوم (سطح پایه A1 و A2). مجموعه مقالات نهمین همایش بین‌المللی ترویج زبان و ادب فارسی. صص: ۵۳۲۸-۵۳۴۱. خراسان شمالی: دانشگاه پیام نور.
- درسنامه‌ی آموزش زبان فارسی بر مبنای چارچوب مرجع در سطح پایه (پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد). دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
- گله‌داری، منیژه. (۱۳۸۷). درک مطلب شنیداری ویژه‌ی زبان‌آموزان غیرایرانی. تهران: مهرآرمین.
- میردهقان، مهین‌ناز، وکیلی‌فرد، امیررضا، منتظری‌راد، زینب و باقری، فرشته. (۱۳۹۵). چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان. تهران: نشر خاموش.
- میردهقان، مهین‌ناز، کریم‌زاده، سیمین، باقری، فرشته، عبدالمهدی پارسا، طاهره و آقایی، حمید. (۱۳۹۷). پرفا (۱). تهران: مؤسسه نگارستان اندیشه و دانشگاه شهید بهشتی.
- میردهقان، مهین‌ناز، وکیلی‌فرد، امیررضا، حاجی‌باقری، زهرا و کریم‌زاده، سیمین. (۱۳۹۵). تهیه و تدوین درسنامه‌ی جامع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان بر مبنای چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی در سطوح پایه و پیشرفته. مقالات برگزیده نخستین همایش ملی واکاوی منابع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، (۲۸ و ۲۹ مهر ماه)، صص: ۱۴۹-۱۶۹. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.

میردهقان، مهین‌ناز، مجتبی زندی. (۱۳۸۹). چارچوب معیار آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان: انسجام و شفافیت اهداف، سطوح تدریس و سنجش. هفتمین مجمع بین‌المللی استادان زبان و ادبیات فارسی، (۲۸-۲۹ دی). دانشگاه تهران.

میردهقان، مهین‌ناز، و اعظم جورقانی. (۱۳۹۱). تهیه‌ی مطالب آموزشی برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان بر مبنای رویکرد تلفیقی رایانه-مبنا و کلاس-مبنا در آموزش همزمان مهارت‌های زبان. *مجله‌ی پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان*، سال ۱، شماره‌ی ۱، پاییز ۱۳۹۱، صص ۱-۲۴.

میردهقان، مهین‌ناز، امیررضا و کیلی فرد، فرشته باقری، و زینب منتظری. (۱۳۹۴). ضرورت طراحی چارچوبی مرجع برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان. *همایش ایران‌شناسی در فرانسه: تجربه دیروز و چشم‌انداز فردا*. پاریس ۳ مارس ۲۰۱۵ (۱۲ اسفند ۹۳). صص. ۴۴۱-۴۵۰.

میرزایی‌برزکی، رضا. (۱۳۹۷). *دستور کاربردی زبان فارسی برای چینی‌زبانان*. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران.

نوسوبالیوا، النورا. (۱۳۹۳). *تبیین آموزش زبان فارسی به قرقیززبانان در چارچوب فراگیر معیار اروپا در سطح مبتدی A2* (پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد). دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

References:

- Ahmadi Ghader, Sh., Marsos, F., & Banafshe, L. (2015). *Persian Vocabulary in Use -Elementary & Pre-Intermediate*. Tehran: Fatemi.
- Council of Europe. (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, and Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dehghani, M. (2018). *An explanation to the teaching of Persian language to Chinese speakers within the Persian framework of reference in fundamental level*(Master's thesis). Shahid Beheshti University. Tehran, Iran.
- Galledari, M. (2007). *Persian Listening Comprehension for Non-Iranian Students*. Tehran: Mehrarmin.
- Ghiyasi Zarch, A. & Jafari, F. (2013). "A review on "Teaching Persian to Persian, Elementary level on the basis of a standard international framework for teaching second language (A1 and A2)"". *Proceedings of the 9th International conference of Promotion of Persian Language and Literature*. North Khorasan: Payam Noor University. pp. 5328-5341. [In Persian].
- Hajibagheri, Z. (2016). *Designing and developing textbook for teaching Persian to speakers of other languages based on common European framework of reference in advanced level*(Master's thesis). Shahid Beheshti University. Tehran, Iran.
- Jafari, F. (2013). *Applied grammar for learners of Farsi as a foreign language*, Vol. 1. Tehran: Dehkoda Lexicon Institute & International Center for Persian Studies.
- Jafari, F. (2013). *Applied grammar for learners of Farsi as a foreign language*, Vol. 2. Tehran: Dehkoda Lexicon Institute & International Center for Persian Studies.
- Karimzadeh, S. (2016). *Designing and developing textbook for teaching Persian to speakers of other languages based on common European framework of refence in elementary level*(Master's thesis). Shahid Beheshti University. Tehran, Iran.
- Lambton, A. (2003). *Persian grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Li, J & Sa, Y D.** (2012). *Ling Qidian Qingsong Shuo Bosiyu*. Beijing: Zhonguo Yuhang. [In Chinese].
- Li, X.** (1991). *Bosiyu Jichu Jiaocheng*, Vols.1-2. Beijing: Beijing University. [In Chinese].
- Li, X.** (2004). *Bosiyu Sanbai Ju*. Beijing: Beijing University. [In Chinese].
- Li, X.** (2008). *Bosiyu Jiaocheng*, Vols. 1-2. Beijing: Beijing University. [In Chinese].
- Mace, J.** (2003). *Persian Grammar*. London: Routledge.
- Mirdehghan, M, & Jorghani, A.** (2012). "Teaching Persian to Speakers of Other Languages (TPSOL): An Integrated Class/Computer Based Approach". *Journal of Teaching Persian Language to Non-Persian Speakers*. Persian Language Center. Imam Khomeini International University. 1st Year. No. 1. pp. 1-24. [In Persian].
- Mirdehghan, M., VakiliFard, A., HajiBagheri, Z., & KarimZade, S.** (2016) "Designing Comprehensive Textbooks for Teaching Persian to Speakers of Other Languages, on the basis of Persian Framework of Reference: Elementary and Advanced Levels". *Proceedings of the 1st National Conference on Investigating TPSOL Textbooks (Selected Papers)*. Shahid Beheshti University. pp. 149-169. [In Persian].
- Mirdehghan, M., VakiliFard, A., Montazeri Rad, Z., & Bagheri, F.** (2017). "*PERSIAN FRAMEWORK OF REFERENCE for Teaching Persian to Speakers of Other Languages: Grammar, Vocabulary and Functions (For Elementary, Intermediate & Advanced Levels)*". Tehran: Khamush Publications (in collaboration with the International Scientific Cooperation Center of MSRT). [In Persian].
- Mirdehghan, M., KarimZade, S., Bagheri, F., AbdollahiParsa, T., & Aghaii, H.** (2018). *Professional Series of PARFA: PARFA 1, STUDENT'S Book, ELEMENTARY Level*. Tehran: Negarestan-e Andisheh Publishing Institute (in collaboration with SBU and the International Scientific Cooperation Center of MSRT). [In Persian].
- Mirdehghan, M. & Zandi, M.** (2010). Teaching Persian on the basis of the Common European Framework of Reference for Languages". Paper presented at the *7th biennial International Congress of World Teachers of Persian Language and Literature* held on Mehr 28-29 Dei. Tehran University. [In Persian].
- Mirdehghan, M., VakiliFard, A., Bagheri, F., & Montazeri Rad, Z.** (2015). "The Importance of Developing A Reference Framework for Teaching Persian Language to Speakers of Other Languages". The Conference of Iranology in France: Yesterday's Experiences and Tomorrow's Perspectives. Paris. pp. 441-450. [In Persian].
- Mirzaei Barzoki, R.** (2018). *Applied Persian Grammar for Chinese Speakers*. Tehran: Academic Center of Tehran University. [In Chinese].
- North, Brian. Angeles Ortega, Susan Sheehan.** (2011). *British Council- EAQUALS Core Inventory for General English*. London: British Council.
- Nusubalieva, E.** (2014). *An explanation to the teaching of Farsi to Kyrgys speakers within the common European framework of reference at A2 level* (Master's thesis). Shahid Beheshti University. Tehran, Iran. [In Persian].
- O'Loughlin.** (2007). NEAS ELT Management Conference. Retrieved from: <http://www.englishaustralia.com.au.cefr-rebilingual> students. In C. Rivera (ED.), *Language proficiency and academic achievement*. Avon, England: Multilingual Matters Ltd.

- Pazargadi, A.** (1385). *Farsi Asan*. Tehran: Rahnama. [In Persian].
- Qiu, J.** (2008). *Chengong Zhi Lu*. Beijing: Beijing University. [In Chinese].
- Rao, Z.** (2006). Understanding Chinese Students' Use of Language Learning Strategies from Cultural and Educational Perspectives. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 491-508.
- Safari, S.** (2015). *Salam Farsi*. Tehran: Saadi Foundation. [In Persian].
- Saffar Moghadam, A.** (2009). *Persian Language*. Tehran: Persian Language and Literature Council. [In Persian].
- Sahraei, R. M. & Meydani, F.** (2011). "Task-based curriculum: a new approach to strengthen the Persian learners", *Literary Text Research Journal*, Allameh Tabataba'i University, Volume 15, Issue 47, Spring, Page 161-180
- Sahraei, R. M.** (2012). "The prospect of teaching Persian to non-Iranians from the viewpoint of syllabus design", *Journal of Researches in Linguistic*, University of Isfahan, Volume 4, Issue 6, Page 97-113.
- Samareh, Y.** (1987). *Persian Language Teaching Book*. Tehran: Department of International Relations and International Cooperation. [In Persian].
- Soltani, M & Marsos, F.** (2015). *Iranology*. Tehran: Fatemi. [In Persian].
- Soltani, M., Shahbaz, M., & Marsos, F.** (2015). *Enjoy Reading*. Tehran: Fatemi. [In Persian].
- Sutton, E.** (1963). *Elementary Persian Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Taghiyan, A.** (2009). *International Curriculum for Chinese Language Teaching*. Beijing: Beijing Language and Culture University [In Persian].
- Tang, H Zh.** (2004). *Bosiyu jiaocheng*. Vols. 3-4. Beijing: Beijing University. [In Chinese].
- Thackston, W.** (2009). *An Introduction to Persian*. Maryland: Ibex Publishers.
- Zandi, M.** (2011). *Teaching Persian as a foreign language in the A1 level within the common framework of reference* (Master's thesis). Shahid Beheshti University. Tehran, Iran. [In Persian].
- Zarghamian, M.** (1998). *Persian Language Training Course*. Persian Language and Literature Council. [In Persian].
- Zeng, Y Sh & Tang, H Zh.** (2007). *Bosiyu Shiyong Kouyu*. Beijing University. [In Chinese].
- Zhang, L. M.** (2016). *Bosiyu Yufa*. Guangdong: Guangdong World Books Publishing Company. [In Chinese].
- Zhao, X. L.** (2014). *Bosiyu Fanyi Jiaocheng*. Guangdong: Guangdong World Books Publishing Company. [In Chinese].
- Zhou, L. M.** (2013). *Bosiyu Shi Ting Shuo Jiaocheng*, Vols. 1-2. Guangdong: Guangdong World Books Publishing Company. [In Chinese].
- Zhou, G & Niu, X.** (2015). Approaches to Language Teaching and Learning. *Journal of Language Teaching & Research*, 6(4), 798-802. <http://doi.org/10.17507/jltr.0604.11>
- Zolfaghari, H., Ghafari, M., & Bakhtiari, B.** (2001). *Persian Vocabulary in Use*. Tehran: Madrese. [In Persian].

- 李湘.波斯语基础教程(1~2).北京:北京大学出版社, 1991.
- 李湘.波斯语三百句.北京:北京大学出版社, 2004.
- 李湘.波斯语教程(1~2).北京:北京大学出版社, 2008.
- 刘佳, 王彦搏, 萨一德.零起点轻松说波斯语.北京:中国宇航出版社, 2012.
- 邱军.成功之路.北京:北京语言大学出版社, 2008.
- 张立明.波斯语语法.广东:世界图书出版广东有限公司, 2016.
- 张立明, 赵小玲.波斯语视听说教程(2).广东:世界图书出版广东有限公司, 2013.
- 赵小玲.波斯语翻译教程.广东:世界图书出版广东有限公司, 2014.
- 滕慧珠.波斯语教程(3~4).北京:北京大学出版社, 2004.
- 曾延生, 滕慧珠.波斯语实用口语.北京:北京大学出版社, 2007.

پیوست: پرسش‌نامه

پرسش‌نامه‌ی حاضر به منظور کسب نقطه نظرات و بهره‌مندی از تجارب ارزشمند اساتید صاحب‌نظر جهت ارزیابی درس‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به چینی‌زبانان در سطح پایه بر اساس چارچوب مرجع فارسی فراهم گردیده است. این پرسش‌نامه بر مبنای مدل «ارزیابی تکوینی» جیس (۱۹۸۹) و کانینگورث (۱۹۹۵) به منظور ارزیابی درسنامه‌ی مذکور طراحی شده است. پژوهش حاضر بر مبنای چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان (۱۳۹۵) و تلفیق آن با برنامه‌ی آموزش بین‌الملل برای آموزش زبان چینی به تهیه و تدوین درسنامه‌ی جامع در سطح پایه در حوزه‌های دستوری، واژگانی و کارکرد تخصیص یافته است. پژوهش حاضر با هدف بررسی کارایی چارچوب مرجع فارسی برای تهیه و تدوین مواد آموزشی برای چینی‌زبانان در سطح پایه و نیز ارزیابی ساختاری، محتوایی، شکلی و رویکردی درس‌نامه‌ی مبتنی بر آن (با پرسش‌نامه) توسط مدرسین به انجام رسیده است. لازم به ذکر است که تحقیقات نشان داده‌اند که آموزش زبان برای چینی‌زبانان با رویکرد تمام ارتباطی مؤثر نمی‌باشد و سه عامل اعتقادات و ارزش‌های فرهنگی، الگوی سنتی آموزش در چین و زبان دوم (نحوه‌ی آموزش زبان دوم در چین) برای آنان از تأثیر بسزایی برخوردار است. بر این اساس، از تلفیق روش دستور-ترجمه و رویکرد ارتباطی در نگارش درسنامه‌های حاضر بهره گرفته شده است. درسنامه‌های سطح پایه شامل ۱۲ درس است که برای ۱۲۰ تا ۱۴۴ ساعت آموزش، تدوین گردیده است. هر درس شامل قسمت‌های آمادگی ذهنی، مکالمه (کاربرد در بافت)، واژه، دستور زبان، صحبت کردن، نوشتن، شنیدن و خواندن است. به منظور ارزیابی این درسنامه‌ی جامع از سطح پایه، یک درس در اختیار اساتید محترم قرار می‌گیرد. گزینه‌های هر یک از قسمت‌های پرسش‌نامه شامل پنج درجه است که در آن درجه‌ی: ۱/ خیلی ضعیف، ۲/ ضعیف، ۳/ متوسط، ۴/ قوی، و ۵/ خیلی قوی را نشان می‌دهد (با توجه به محدودیت ابعاد مقاله از آوردن این درجه‌بندی در ذیل خودداری شده و تنها به ذکر نمونه پرسش‌نامه اکتفا شده است).

بخش اول

• رویکرد

۱. تکالیف دستور-ترجمه برای آموزش زبان فارسی به مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) کارآمد است.
۲. تکالیف رویکرد ارتباطی برای آموزش زبان فارسی به مخاطبان هدف کارآمد است.
۳. تلفیق روش دستور-ترجمه و رویکرد ارتباطی برای آموزش زبان فارسی به مخاطبان هدف کارآمد است.

• موضوع اصلی

۱. مضمون محتوای متون آموزشی در سطح مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) طراحی شده است.
۲. موضوع انتخاب و تهیه شده متناسب با گروه هدف است.
۳. میان موضوعات اصلی تهیه شده جهت مهارت‌های مختلف در درس یکپارچگی و ارتباط لازم وجود دارد.
۴. متون به کار رفته در قسمت‌های مختلف به روز و واقعی می‌باشد.
۵. در طراحی مواد آموزشی جهت مهارت‌های مختلف زبانی، به فرهنگ و هنجارهای جامعه‌ی ایرانی توجه شده است.

• واژگان و ساختار

۱. واژگان و ساختار به کار رفته در درس متناسب با سطح گروه هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) می‌باشد.
۲. طول جملات به کار رفته در متون آموزشی متناسب با سطح مخاطبان هدف است.
۳. نکات دستوری مطرح شده در قسمت دستور زبان متناسب با سطح مخاطبان هدف است.
۴. زبان رایج روزمره و ساختار جملاتی که ترتیب واژگانی فارسی معیار (نوشتاری و گفتاری) را در زبان فارسی دنبال می‌نمایند، در متون آموزشی استفاده شده است.
۵. در متون آموزشی جملات نظم واقعی را در انتقال محتوایی خاص دنبال می‌کنند.

• کیفیت تکالیف:

۱. تکالیف در راستای درک موضوع اصلی درس طراحی شده است.
۲. تکالیف ارتباط معناداری را با استفاده از موقعیت‌ها و فعالیت‌های واقعی ایجاد می‌کنند.
۳. از طریق انجام تکالیف، زبان‌آموزان می‌توانند میان یادگیری کلاسی و فعالیت‌های زبان در خارج از کلاس ارتباط برقرار سازند.
۴. تکالیف از تنوع لازم برخوردار هستند (پرسش‌های چند گزینه‌ای، پرسش و پاسخ، جای خالی، درست/ نادرست و ...).
۵. دستورالعمل‌ها و راهنمایی‌های ارائه شده در ابتدای تکالیف جهت هدایت زبان‌آموز در اجرای تکالیف مؤثر است.

• تصاویر

۱. تصاویر انتخاب شده جهت بخش‌های مختلف با موضوع مورد بحث هماهنگی دارد.
۲. تعداد تصاویر ارائه شده در درس کافی است.
۳. تصاویر انتخاب شده در متون آموزشی متناسب با سطح زبانی گروه هدف است.
۴. تصاویر انتخاب شده در درس متنوع و مناسب هستند.

• متون آموزشی

۱. متون آموزشی قابلیت انعطاف کافی جهت به‌کارگیری در شرایط مختلف آموزشی را داراست.
۲. متون آموزشی قابلیت آموزش با روش‌های متفاوت را دارا هستند.
۳. متون آموزشی قابل استفاده به طریق خودآموز می‌باشد.
۴. در درس به تمامی مهارت‌ها پرداخته شده است و متون آموزشی برای هر مهارت مناسب هستند.

مهارت‌های اصلی

• شنیداری

۱. متون شنیداری، متناسب با سطح مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) است.
۲. در متون شنیداری نکات فرهنگی مرتبط با موضوع درس گنجانده شده است.

۳. گفت‌وگوها از تنوع لازم برخوردار هستند.
۴. تکالیف ارائه شده پس از هر قسمت شنیداری مرتبط و متناسب با متن شنیداری مذکور است.
۵. طول مطلب شنیداری به اندازه‌ی حافظه‌ی زبان‌آموزان است.
۶. از متون شنیداری برای معرفی‌کننده‌های جدید زبانی (دستور زبان و واژگان)، تحکیم کاربرد زبان، و غیره استفاده می‌شود.

• خوانداری

۱. متون خوانداری، متناسب با سطح مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) است.
۲. نکات فرهنگی مرتبط با موضوع درس در متون خواندن گنجانده شده است.
۳. تکالیف ارائه شده پس از هر متن خواندن جهت تقویت مهارت خواندن مناسب هستند.
۴. متون خواندن از جذابیت لازم برای مخاطبان هدف برخوردارند و تکراری نیستند.
۵. متون خواندن متناسب با اطلاعات عمومی مخاطبان هدف می‌باشند.
۶. از متون خواندن برای معرفی نکته‌های جدید زبانی (دستور زبان و واژگان)، تحکیم کاربرد زبان، و غیره استفاده می‌شود.

• گفتاری

۱. تکالیف در نظر گرفته شده جهت مهارت گفتاری متناسب با سطح مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) است.
۲. در قسمت‌های گفتاری نکات فرهنگی متناسب با موضوع درس گنجانده شده است.
۳. تکالیف در نظر گرفته شده جهت مهارت گفتاری به تقویت مهارت گفتاری مخاطبان هدف کمک می‌کند.
۴. تکالیف گفتاری متناسب با نیازهای مخاطبان هدف است.

• نوشتاری

۱. تکالیف در نظر گرفته شده جهت مهارت نوشتاری متناسب با سطح مخاطبان هدف (چینی‌زبانان سطح پایه A) است.
۲. تکالیف در نظر گرفته شده جهت مهارت نوشتاری به تقویت مهارت نوشتاری مخاطبان هدف کمک می‌کند.
۳. در قسمت‌های نوشتاری نکات فرهنگی متناسب با موضوع درس در نظر گرفته شده است.

بخش دوم

نظرات و پیشنهادات

- از اساتید محترم خواهشمند است که نظرات و پیشنهادات خود را درباره‌ی هر یک از قسمت‌های زیر مرقوم بفرمایند تا از تجربیات ارزشمندشان در راستای پیشرفت آموزش زبان فارسی بهره‌مند گردیم.
۱. رویکرد / ۲. موضوع اصلی / ۳. واژگان و ساختار / ۴. کیفیت تکالیف / ۵. تصاویر / ۶. متون آموزشی / ۷. مهارت‌های اصلی